

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Kaupunginhallitus

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 25.08.2025 16:00 -

Paikka Hybridi-kokous opintomatkan yhteydessä / Teams

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	Komu Pekka	puheenjohtaja	
	Bruneau Milla	I varapuheenjohtaja	
	Markkanen Marju	II varapuheenjohtaja	
	Putula Toni	III varapuheenjohtaja	
	Uosukainen Kimi	jäsen	
	Laakso Jetta	jäsen	
	Lindqvist Marko	jäsen	
	Aaltonen Kalle	jäsen	
	Lientola Elisa	jäsen	
	Kastehelmi Minerva	jäsen	
	Seesvaara Eero	jäsen	
	McCarron Francis	kaupunginvaltuuston pj.	
	Kari Mika	kaupunginvaltuuston I vpj.	
	Pakkanen Lasse	kaupunginvaltuuston II vpj.	
	Nieminen Mira	kaupunginvaltuuston III vpj.	
	Kyynäräinen Niko	kaupunginjohtaja, esittelijä	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
	Laavi Elina	elinvoimajohtaja	
	Keitaanranta Mira	henkilöstöjohtaja, konsernihallinnonjohtaja	
	Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
	Mörsky Tiina	talousjohtaja	
	Virkkunen Pekka	lakiasiainjohtaja	
	Kovero Anniina	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	

Lahti 21.8.2025

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
249	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
250	Pöytäkirjan tarkastajat	6
251	Konsernihallinto, rahoituspalvelujen kassaraaportti	7
252	Nuorisovaltuuston asettaminen 2025	8
253	Pöydältä: Kaupungin edustajan nimeäminen Provincia Oy:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle	10
254	Kaupungin edustajan nimeäminen Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle	14
255	Kaupungin edustajan nimeäminen Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle	17
256	Aluepalvelutoimikunnan asettaminen 2025	20
257	Vastauksen antaminen kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksen johdosta KV	23
258	Sivistysjohtajan viran auki julistaminen	43
259	Otto-oikeusasia: Lukiojohtajan viran auki julistaminen	46
260	Mikroliikenneluvan käyttöönotto KV	48
261	Lahden kaupungin päiväkotipihakonsepti	53
262	Talousarviomuutoksia vuoden 2025 talousarvioon KV	58
263	Lahden kaupungin vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman kehys	62
264	Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1.–30.6.2025 KV	64
265	Konsernihallinnon seurantaraportti 1.1.-30.6.2025	66
266	Konsernihallinnon käyttösuunnitelman 2025 muutos, hyväksymisoikeudet	68

267	Lausunto valtiovarainministeriölle kuntien peruspalvelujen valtionosuuden vähennyksen kohdistamisesta	71
268	Opetus- ja kulttuuriministeriö, valtionosuudet vuonna 2025	75
269	Hallintosäännön muuttaminen KV	78
270	Kasvusopimus kaupungin ja datakeskusoperaattorin välillä	82
271	Asemakaavan muutosehdotus A-2901 Paavola, Paavolan päiväkoti ja ympäristö, sekä siihen liittyvä tonttijaon muutosehdotus M-25-57 KV	86
272	Tiedoksi merkittävät asiat	94

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

249

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus
Esityslista
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

nro 16

250

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja Marju Markkanen ja jäsen Marko Lindqvist.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

251
Konsernihallinto, rahoituspalvelujen kassaraportti

Päätös

Esittelijä
kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus
Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku
Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

252 Nuorisovaltuuston asettaminen 2025

366/00.00.01.10/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1895

valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää asettaa nuorisovaltuuston ja merkitsee liitteenä olevat nuorisovaltuuston valinnat vuodelle 2025 tiedokseen.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Hallintosäännön yleisten määräysten 8 §:n mukaan kaupunginhallitus asettaa toimikaudekseen nuorisovaltuuston. Ellei kaupunginhallitus asettamispäätöksessään muuta määrää, nuorisovaltuuston kokoonpanoon sovelletaan Lahden nuorisovaltuuston sääntöjä. Nuorisovaltuusto toimii sivistyksen palvelualueella, joka huolehtii nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuuston tehtävät ovat kuntalain (410/2015) mukaiset.

**Kaupunginhallitus
Esityslista**

nro 16

Kuntalain 26.2 §:n mukaan nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittäviä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.

Kaupunginhallitus on päätöksellään 27.1.2025 § 22 asettanut nuorisovaltuuston toimikaudekseen vuodelle 2025. Toimikausi päättyi 31.5.2025.

Lahden nuorisovaltuusto valitaan loppuvuodesta pidettävässä avoimessa yleiskokouksessa. Kaupunginhallitus merkitsee tiedokseen liitteen mukaiset 11.12.2024 pidetyn yleiskokouksen jäsenvalinnat ja nuorisovaltuuston edustajat kaupunginvaltuustossa ja lautakunnissa.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote Lahden nuorisovaltuusto, palvelualueet, luettelot

Liitteet

- 1 Lahden nuorisovaltuuston jäsenet 2025 ja edustajat lautakunnissa

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

253

Pöydältä: Kaupungin edustajan nimeäminen Provincia Oy:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle

5587/00.00.01.10/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

omistajaohjauksen johtaja Veli-Pekka Ignatius p. 044 716 1895

valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1) määrätä omistajaohjauksen johtaja Veli-Pekka Ignatiuksen edustamaan Lahden kaupunkia Provincia Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka pidetään torstaina 28.8.2025 klo 8.00 alkaen Teams-etäyhteyden avulla,

2) nimetä 3 ehdokasta yhtiön hallituksen jäseniksi,

3) antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi

- hyväksyä tilintarkastajaksi Tilintarkastusyhteisö BDO Oy ja yhtiön vastuullisena tilintarkastajana KHT Joonas Selenius,

- vahvistaa hallituksen jäsenten vuosi- ja kokouspalkkiot Lahden

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

kaupunginhallituksen päätöksen 16.6.2025 § 199 mukaisesti,

4) yhtiökokousedustajaa veloitetaan kiinnittämään muiden osakkeen omistajien huomio hallitusjäsenten valinnassa tasa-arvolain vaatimuksiin,

5) antaa yhtiökokousedustajalle muut tarpeelliseksi katsomansa toimiohjeet.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 11.08.2025

§ 243

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1) määrätä omistajaohjauksen johtaja Veli-Pekka Ignatiuksen edustamaan Lahden kaupunkia Provincia Oy:n varsinaisessa yhtiökokouksessa, joka pidetään torstaina 28.8.2025 klo 8.00 alkaen Teams-etäyhteyden avulla,

2) nimetä 3 ehdokasta yhtiön hallituksen jäseniksi,

3) antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi

- hyväksyä tilintarkastajaksi Tilintarkastusyhteisö BDO Oy ja yhtiön vastuullisena tilintarkastajana KHT Joonas Selenius,

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

- vahvistaa hallituksen jäsenten vuosi- ja kokouspalkkiot Lahden kaupunginhallituksen päätöksen 16.6.2025 § 199 mukaisesti,

4) yhtiökokousedustajaa veloitetaan kiinnittämään muiden osakkeen omistajien huomio hallitusjäsenten valinnassa tasa-arvolain vaatimuksiin,

5) antaa yhtiökokousedustajalle muut tarpeelliseksi katsomansa toimiohjeet.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Ylimääräisen yhtiökokouksen kokouskutsu ja asialista on esityslistan liitteenä.

Nimitystoimikunnan lausunto Provincia Oy:n hallituksen kokoonpanosta on kokousasian oheismateriaalina CloudMeetingissä.

Kaupungin edustajat hallituksessa:

Seija Kraft Tapionsalo (pj.)

Eija Sintonen

Ismo Nygren

Tarkastuslautakunta on 20.2.2024 § 18 valinnut Provincia Oy:n

tilintarkastajaehdokkaaksi Tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n vastuunalaisena

tilintarkastajana KHT Joonas Selenius.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ilmoittautuminen ja valtakirja yhtiöön, ote+asiakirjat edustajalle, luettelot

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Liitteet

- 2 Kokouskutsu ja esityslista, ylimääräinen yhtiökokous 28.8.2025, Provincia Oy

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

254

Kaupungin edustajan nimeäminen Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle

1931/00.00.01.10/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

omistajaohjauksen johtaja Veli-Pekka Ignatius p. 044 716 1895

valmistelusihteeri Terhi Takala p. 044 416 2732

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1) nimetä omistajaohjauksen asiantuntija Sanna Haaralan edustamaan Lahden kaupunkia Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka pidetään tiistaina 2.9.2025 klo 9.30 Teams-etäyhteydellä,

2) antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi hyväksyä yhtiökokouksen esityslistalla olevat asiat esitetyn mukaisesti,

3) nimetä ehdokkaat yhtiön hallituksen jäseniksi,

- 4) antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi
- vahvistaa hallituksen jäsenten vuosi- ja kokouspalkkiot Lahden kaupunginhallituksen päätöksen 16.6.2025 § 199 mukaisesti,
 - hyväksyä tilintarkastajaksi Tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n ja yhtiön vastuullisena tilintarkastajana KHT Joonas Selenius,

- 5) antaa yhtiökokousedustajalle muut tarpeelliseksi katsomansa toimiohjeet.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Yhtiökokouksen asialista on esityslistan liitteenä.

Kokouskutsun liitteet (osakasluettelo, kaupparekisteriote, ote kaupunginhallituksen pöytäkirjasta 16.6.2025 ja palkkiot yhtiöissä) on tallennettu oheismateriaaliksi CloudMeetingiin.

Lahden kaupungin edustajina yhtiön hallituksessa ovat toimineet:

Francis McCarron (pj.)

Marjut Hakala (vpj.)

Juha Ilmoniemi

Tiina Piilo (riippumaton jäsen)

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ilmoittautuminen ja valtakirja yhtiöön 29.8. mennessä, ote+asiakirjat edustajalle, ote luettelot

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Liitteet

- 3 Esityslista, ylimääräinen yhtiökokous 2.9.2025, Päijät-Hämeen Ateriapalvelut Oy

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

255

Kaupungin edustajan nimeäminen Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy:n ylimääräiseen yhtiökokoukseen, ehdokkaiden nimeäminen hallituksen jäseniksi ja toimiohjeiden antaminen yhtiökokousedustajalle

1747/00.00.01.10/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

omistajaohjauksen johtaja Veli-Pekka Ignatius, p. 044 716 1895

valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1) nimetä omistajaohjauksen asiantuntija Sanna Haaralan edustamaan Lahden kaupunkia Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa, joka pidetään tiistaina 2.9.2025 klo 9.00 Teams-sovelluksen kautta sekä Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalveluiden kokoushuoneessa (Niemenkatu 73, Lahti),

2) antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi hyväksyä yhtiökokouksen esityslistalla olevat asiat esitetyn mukaisesti,

3) nimetä ehdokkaat yhtiön hallituksen jäseniksi,

4) antaa yhtiökokousedustajalle toimiohjeeksi

- vahvistaa hallituksen jäsenten vuosi- ja kokouspalkkiot Lahden kaupunginhallituksen päätöksen 16.6.2025 § 199 mukaisesti,

- hyväksyä tilintarkastajaksi Tilintarkastusyhteisö BDO Oy:n ja yhtiön vastuullisena tilintarkastajana KHT Lauri Roti,

5) antaa yhtiökokousedustajalle muut tarpeelliseksi katsomansa toimiohjeet.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Yhtiökokouksen asialista on esityslistan liitteenä.

Ote kaupunginhallituksen pöytäkirjasta 16.6.2025 § 199 ja palkkiot yhtiöissä on tallennettu oheismateriaaliksi CloudMeetingiin.

Lahden kaupungin edustajina yhtiön hallituksessa ovat toimineet:

Francis McCarron (pj.)

Kari Lempinen (vpj.)

Mikko Virtanen

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Toimenpiteet

Ilmoittautuminen ja valtakirja yhtiöön, ote+asiakirjat edustajalle, ote luettelot

Liitteet

- 4 Kokouskutsu, ylimääräinen yhtiökokous 2.9.2025, Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

256 Aluepalvelutoimikunnan asettaminen 2025

3543/00.00.01.10/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

hallintojohtaja Anniina Kovero p. 044 7161 416

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

- käynnistää aluepalveluohjelman valmistelun,
- perustaa aluepalvelutoimikunnan ohjaamaan aluepalveluohjelman valmistelua,
- nimetä toimikunnan jäsenet ja varajäsenet perusteluosassa esitetyn mukaisesti,
- että toimikunnan työ päättyy kun valtuusto on hyväksynyt aluepalveluohjelman.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginvaltuusto on 9.6.2025 § 69 merkinnyt tiedokseen valtuustoryhmien sopiman valtuustosopimuksen kaudeksi 2025-2029. Valtuustosopimuksessa valtuustoryhmät ovat sopineet aluepalveluohjelman valmistelusta viimeistään vuoden 2026 aikana. Valtuustosopimuksen mukaisesti kaupunginhallitus asettaa erillisen aluepalvelutoimikunnan ohjaamaan aluepalveluohjelman valmistelua ja laatimaan siitä esityksen.

Kaupunginhallitus nimeää aluepalvelutoimikunnan jäsenet seuraavasti: Sosiaalidemokraatit kaksi edustajaa, Kokoomus kaksi edustajaa, Pro Lahti yksi edustaja, Vasemmistoliitto yksi edustaja, Vihreät yksi edustaa, Perussuomalaiset yksi edustaja, Kristillisdemokraatit yksi edustaja ja Keskusta yksi edustaja. Jäsenille nimetään henkilökohtaiset varajäsenet. Kaupunginvaltuuston,- ja hallituksen puheenjohtajistolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus toimikunnassa.

Kaupunginjohtaja nimeää erikseen aluepalveluohjelmaa valmistelevan asiantuntijatyöryhmän.

Aluepalvelutoimikunta voi lisäksi kutsua tarpeelliseksi katsomiaan asiantuntijoita kokouksiinsa sekä tehdä opinto- tai tutustumismatkoja.

Aluepalvelutoimikunnan tehtävänä on laatia esitys aluepalveluohjelmasta vuoden 2026 aikana. Valtuustotasoinen aluepalveluohjelma ohjaa kaupungin investointiohjelmaa ja eri palvelualueiden palveluverkon kehittämistä viimeistään vuodesta 2027 alkaen.

Toimikunta antaa tarpeen mukaan tilannekatsauksia ohjelman etenemisestä valtuustolle, kaupunginhallitukselle, valtuustoryhmien puheenjohtajatoimikunnalle ja muille toimielimille.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Aluepalvelutoimikunta tekee poikkihallinnollista palveluverkkotarkastelua kaikista kaupungin palvelupisteistä. Aluepalveluohjelman tavoitteena on monipuolisen, turvallisen ja vetovoimaisen kaupungin kehittäminen, eri kaupunginosien tasapuolinen kohtelu, kehityksen varmistaminen ja segregaaation ehkäiseminen.

Aluepalveluohjelman laatimiseen osallistetaan mahdollisuuksien mukaan kuntalaisia, eri sidosryhmiä, henkilöstöä ja poliittisia toimijoita ohjelman valmistelun yhteydessä.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: valtuustoryhmien puheenjohtajat, asianosaiset

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

257

Vastauksen antaminen kaupunginvaltuustolle tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksen johdosta KV

407/00.04.00.01/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

suunnittelujohtaja Juha Helminen p. 050 387 8710

kaupungininsinööri Mika Lastikka p. 050 638 91

rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Mika Kemppainen p. 044 482 6080

rakennuslupapäällikkö Markku Sivonen p. 050 383 6486

toimitilajohtaja Jouni Arola p. 050 559 4227

omistajaohjauksen johtaja Veli-Pekka Ignatius p. 044 716 1895

kasvupalvelujohtaja Henna Eskonsipo-Bradshaw p. 044 482 0838

talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

juristi Anu Valtavaara p. 044 482 6809

opetus- ja kasvatusjohtaja Virve Jämsen p.

johtava asiantuntija Pia Haverinen p. 050 398 7621

Päätös**Esittelijä**

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa tarkastuslautakunnan vuodelta 2024 hyväksymän Lahden kaupungin arviointikertomuksen johdosta vastauksenaan kaupunginvaltuustolle jäljempänä perusteluosassa esitetyn.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee kaupunginhallituksen antaman selvityksen tiedokseen."

Perusteluosa

Kaupunginvaltuusto päätti 19.5.2025 § 42 merkitä tiedokseen tarkastuslautakunnan 6.5.2025 § 55 hyväksymän Lahden kaupungin arviointikertomuksen vuodelta 2024.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti kehottaa kaupunginhallitusta

ryhtymään toimenpiteisiin seuraavien tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa esitettyjen asioiden osalta sekä ilmoittamaan niistä kaupunginvaltuustolle 1.9.2025 mennessä:

- millä toimenpiteillä voidaan vauhdittaa ydinkeskustan rakentamista tyhjientonttien ja purkukuntoisten rakennusten osalta,
- miten nopeutetaan tyhjilleen jääneiden kustannuksia aiheuttavien julkisten rakennusten, kuten mm. Salinkallion koulun purkamista,
- selvitetään, onko nykymuotoisen kunnossapidon hoidonjohtourakkajärjestelmän jatkaminen kaupungin edun mukaista ja mitkä olisivat vaihtoehdot,
- selvitetään, miten yleishyödyllinen taide- ja kulttuuritoiminta sekä markkinaehtoinen liiketoiminta eriytetään kirjanpidollisesti Eventum Lahti Oy:n toiminnassa ja onko nyt myönnetty vuokratuki julkista piilotukea,

- millä toimenpiteillä voidaan vähentää nuorten lisääntyntä päihteiden käyttöä sekä alueellista ja sosiaalista eriytymistä,
- sekä muista mahdollisista tässä arviointikertomuksessa esiin tulleista asioista harkintansa mukaan.

Selvityspyynnön 1. kohta:

Millä toimenpiteillä voidaan vauhdittaa ydinkeskustan rakentamista tyhjientonttien ja purkukuntoisten rakennusten osalta?

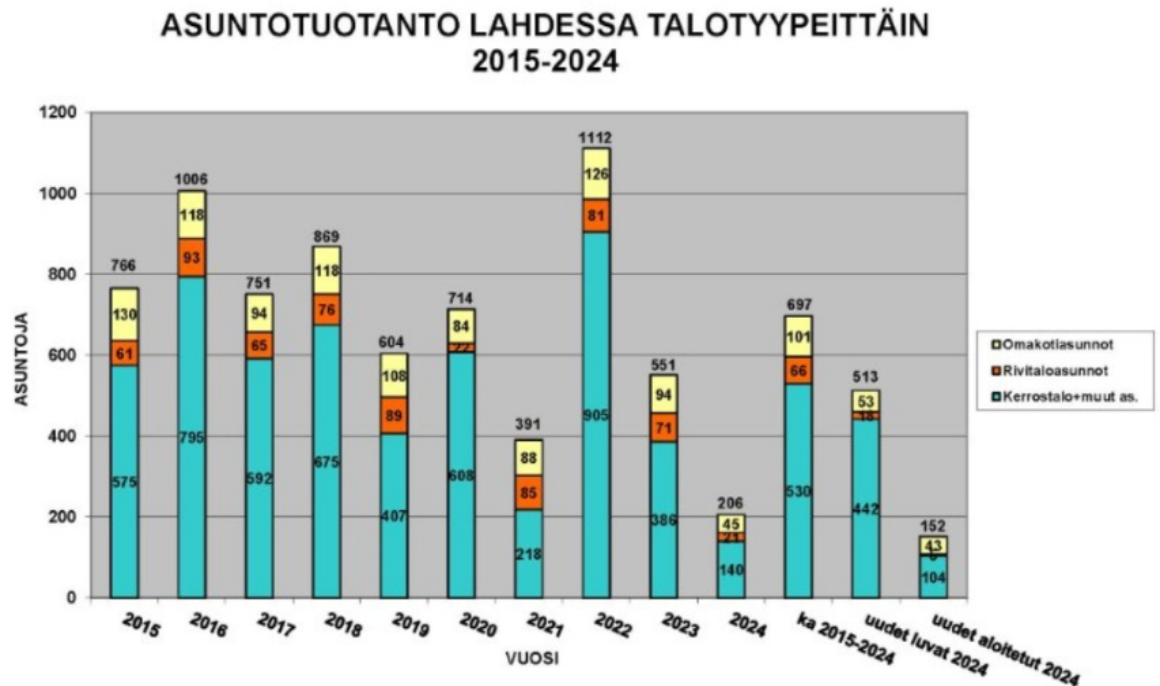
Asuntomarkkinat piristyvät Lahdessa, mutta asuntotuotanto ei vielä

Vanhojen asuntojen kauppa Lahdessa on piristynyt alkuvuoden aikana ja kauppamäärät lähestyvät pitkän aikavälin keskiarvotasoa. Kokonaisuudessaan asuntokauppa käynnistyy hitaasti korkeaan asuntotarjontaan nähden. Tällä hetkellä asuntokaupoilla kaupaksi menevät käytetyt hyväkuntoiset asunnot vetovoimaisilta asuinalueilta. Asuntojen hinnoissa nähdään lieviä nousun merkkejä, mutta käänteestä on aikaista puhua.

Suhdannetilanne alkaa hitaasti tukea asuinrakentamisen käynnistymistä, mutta kuluvan vuoden heikko talouskasvu yhdessä maailmanpolittisen tilanteen kanssa ei vielä tuo suurta vetoapua rakentamiseen. Asuinrakentamisen käynnistymistä jarruttaa myös, että liikatarjontaa on edelleen jäljellä, rakennuskustannukset ovat korkeahkolla tasolla, asuntojen hintojen nousu on marginaalista ja uusien sekä vanhojen asuntojen hintaero on suuri. Ensi vuonna hintojen nousun odotetaan voimistuvan, kun valmiin pitkään myynnissä olleen uustuotannon odotetaan poistuvan markkinoilta. Samaan aikaan uutta tarjontaa ei ole juuri syntynyt, koska uusia kohteita on käynnistynyt hyvin vähän ja rakentamisen läpimenoajat ovat pitkiä. Lahdessa uustuotannon käynnistymistä hidastaa lisäksi vuokra-asuntojen aiempien vuosien runsas tuotanto, minkä johdosta niistä on syntynyt lievää

ylitarjontaa (VARKE markkinakatsaus 2025). Ylitarjonta yhdessä hintojen maltillisen nousun kanssa on johtanut tilanteeseen, että sijoittajakysyntää ei juuri ole, mikä vivuttaisi uudiskohteita liikkeelle.

Aiemmin kuvatun seurauksena Lahden asuntorakentamisen jyrkkä lasku jatkui vuonna 2024, kun asuntoja valmistui ainoastaan 206 kpl. Vuoden 2025 alkuvuosi ei näytä Lahdessa uustuotannon suhdanteen muutosta, sillä ensimmäisellä vuosipuoliskolla asuntoja valmistui 156 kpl.

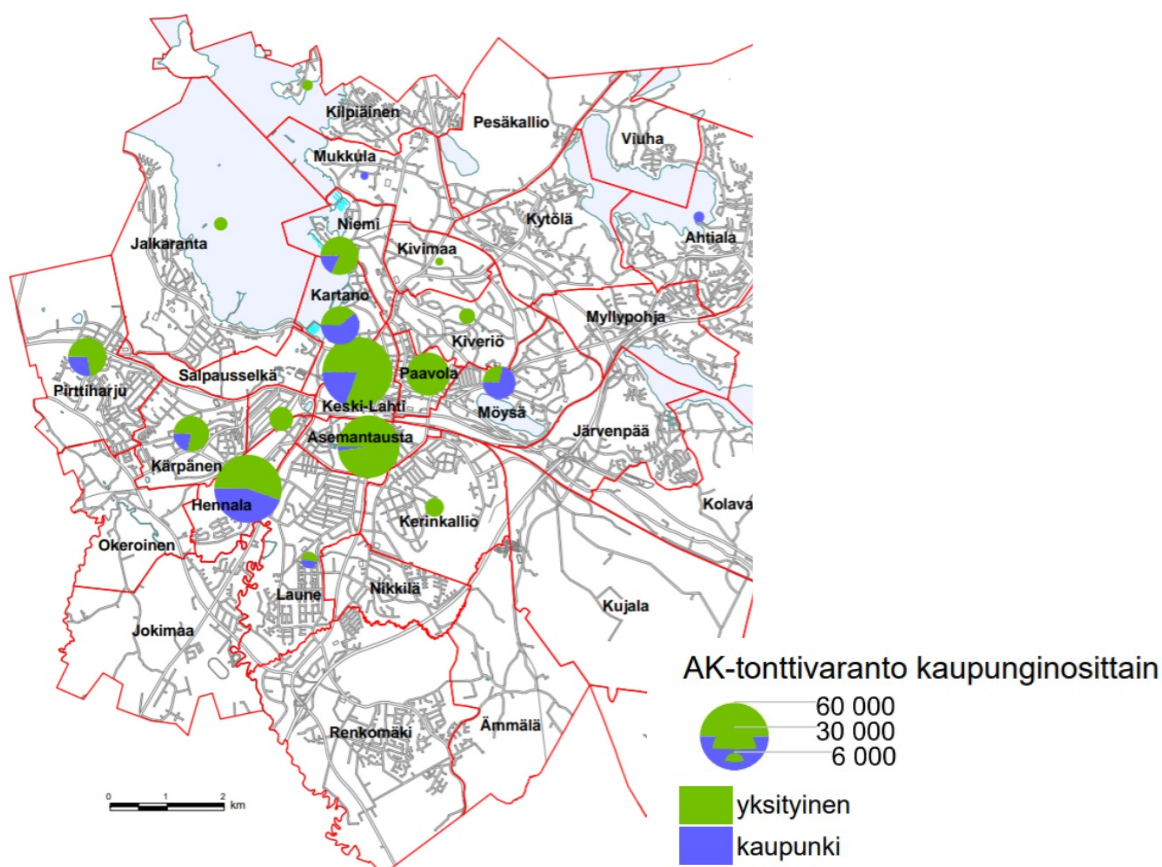
Lahden asuntomarkkinoilla nähdään kuitenkin tällä hetkellä pientä piristystä korkotason alentumisen, palkkatukaisujen tuoman ostovoiman kasvun ja Lahden positiivisten elinkeinoelämän uutisten ansiosta. Myönteisistä tekijöistä huolimatta asuntorakentamisen määrän nousun odotetaan olevan suhteellisen hidasta tulevina vuosina. Newsecin laatimassa tarvelähtöisessä asuntotuotantoennusteessa on huomioitu vallitseva haastava markkinatilanne, minkä vuoksi asuntorakentamisen on ennustettu aktivoituvan Lahdessa vasta 2020-luvun loppupuolella.

Kokonaisvolyymin on arvoitu Lahdessa laskevan viimeisen kymmenen vuoden 700 asunnon vuotuisesta keskiarvosta 500–650 asunnon tasolle.

	Toteutuma	Newsecin arvion mukainen asuntotuotantotarve keskimäärin vuodessa (asuntoa)		
		2025-2029	2030-2034	2035-2040
AK	467	376	519	382
AR	78	54	67	55
AO	93	64	80	65
Yhteensä	638	495	666	503

Lahdessa on tällä hetkellä erinomainen noin 0,5 milj. km² kerrostalotonttireservi vastaten yli 10 vuoden keskimääräistä kerrostaloasuntotuotantotarvetta.

Tonttireservistä on yksityisessä omistuksessa noin 75 % ja kaupungilla 25 %.

Kuva Kerrostalotonttireservin sijainti Lahden keskusta-alueella.

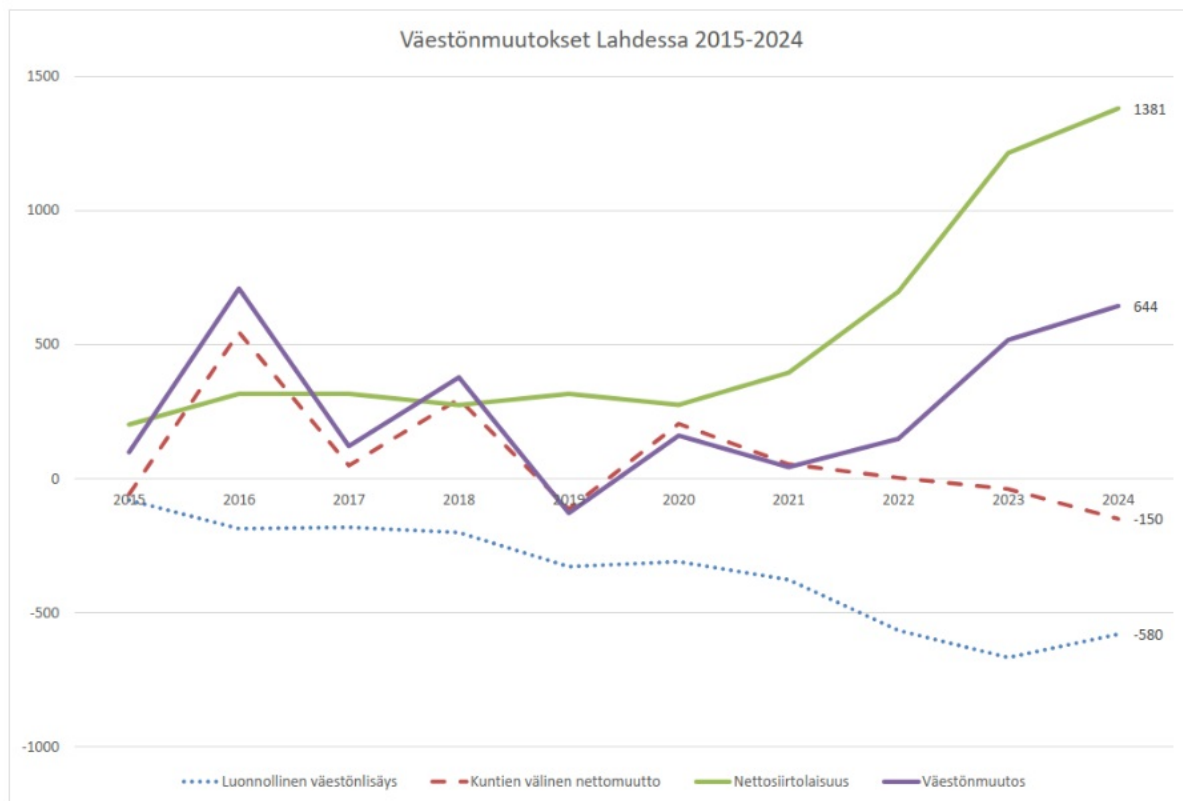
Kerrostalotonttireservin kasvua rajoitetaan

Haastava markkinatilanne ja ennustettu asuntorakentamisen määrän lasku tulevaisuudessa heijastuvat suoraan myös keskustan uuskohteiden käynnistymiseen ja vanhojen kohteiden jalostamiseen sekä peruskorjaamiseen. Koska ostajia uuskohteilla on aiempaa vähemmän ja vuokramarkkinoilla tarjontaa on vielä runsaasti, eivät myöskään kiinteistökehittäjät ja rakennusliikkeet ole juuri nyt kiinnostuneita kohteista, jotka eivät sijaitse parhailla paikoilla tai jos kohteeseen liittyy tavanomaista enemmän riskiä, kuten vanhojen kohteiden jalostamisen kohdalla usein on. Asuntomarkkinoiden näkökulmasta uuskohteita saadaan liikkeelle ainoastaan luomalla lisää kysyntää. Vastaavasti nykyinen keskusta-alueen runsas tontti- ja kiinteistötarjonta saadaan rakentumaan ainoastaan sopeuttamalla tarjonta vallitsevaan tilanteeseen. Kaupunki on linjannut, että sen tavoite ei ole tällä hetkellä kasvattaa kerrostalotonttireserviä keskusta-alueella kuin erityisin perustein, millä osaltaan pyritään suuntaamaan olemassa oleva kerrostaloasuntorakentamistarve oleviin tontteihin ja kiinteistöihin.

Väestönkasvua tarvitaan

Lahden väestönkasvu on vaihdellut viimeiset vuodet 0–0,8 %. Mikäli keskusta-alueen vapaiden tonttien ja tyhjiin kiinteistöjen rakentumista halutaan nopeuttaa nykyisestä, pitää kasvu saada nousemaan 0,5–1 % välille, jotta viime vuosien keskimääräinen uudisrakennustuotanto on mahdollista saavuttaa. Tämä edellyttää uusien työpaikkojen luomista Lahteen sekä Lahden veto- ja pitovoiman paranemista

niin koulutus- kuin elinvoimasektorin toimenpitein.

Lähde: Tilastokeskus

Muut toimenpiteet

Lahden pito- ja vetovoimaa on lisätty erilaisin markkinointi- ja tapahtumatoimin. Kaikki toimenpiteet, jotka kasvattavat kyseisiä osa-alueita ja tuovat tänne lisää asukkaita, nopeuttavat myös keskustan tyhjiä tonttien ja kiinteistöjen rakentamista. Lahteen kohdistuvaa markkinointia, tapahtumien edistämistä ym. toimenpiteitä tehdään myös jatkossa. Viimeisin keskustan elinvoimaa koskeva pieni, mutta toivottavasti eteenpäin vievä, toimenpide on pysäköinnin lauantaitaksojen puolittamisen kokeilu.

Rakennuslupaprosessien sujuvoittamisella voidaan vähäisessä määrin edesauttaa hankkeiden käynnistymistä, mutta vaikutus on kuitenkin vähäinen, ellei peruskysyntää ole. Uuden rakentamislain voimaantulon myötä myös prosesseja

kehitetään lain sallimissa puitteissa aiempaa joustavammiksi. Purkamislupaa koskevat säännösmuutokset voivat nopeuttaa jatkossa hankkeiden käynnistystä myös valitusoikeuksien rajaamisen osalta. Lisäksi rakennusvalvonnalle on asetettu määräaika rakentamislupahakemuksen käsittelylle ja seuraamukset määräajan laiminlyömisestä. Muutokset eivät kuitenkaan aina nopeuta käsittelyä, koska viimeisin rakentamislain muutos mm. pidensi kaikkien hankkeiden valitusaikoja 14:stä 40 päivään.

Rakennussuojelullisia arvoja sisältävien kohteiden lupa- ja purkuprosessien sujuvoittamiseksi on valmisteilla Kulttuuriympäristöselvitys. Selvityksen tavoitteena on luokitella kohteet ja määritellä minkälaisin prosessein kunkin ryhmän kohdalla voidaan rakentamis- tai purkulupaprosessi hoitaa. Selvityksessä tuotettava tieto auttaa selkeyttämään ja nopeuttamaan prosesseja.

Rakentamisen ohjauksen lähtökohdat

Viranomaisen on neuvonnassa, ohjauksessa ja vastuulleen kuuluvassa valvonnassa sekä suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavien tahojen on omassa toiminnassaan otettava huomioon, rakennuskannan ja sitä ympäröivän rakennetun ympäristön on oltava suunnitelmallisesti hoidettua ja kunnossapidettyä. Keskusalueella on tällä hetkellä useita laajoja sorakenttiä vanhan rakentamiskannan purkamisen jäljiltä. Osa tonteista odottaa asemakaavoitusta ja osa mahdollisesti käynnistyvää rakennushanketta tai ovat osana käynnissä olevaa vaiheittain rakentuvaa korttelikokonaisuutta. Myönnetty rakennushanke tulee aloittaa kolmessa vuodessa tai saada loppuun viiden vuoden kuluessa luvan lainvoimaiseksi tulosta muutoin lupa raukeaa.

Ylipitkiksi venähtäviä rakennustyömaita suitsimaan on rakentamislaisissa uusi kymmenen vuoden enimmäisaika saattaa työt valmiiksi. Määräaika on säädetty alkamaan luvan myöntämisestä. Käytännössä määräaika on syytä laskea siitä, kun lupapäätös on saanut lainvoiman. Määräajan umpeuduttua on

rakennusvalvontaviranomaisen velvoitettava rakentamishankkeeseen ryhtyvä määräajassa saattamaan työ loppuun taikka ryhtymään muihin toimenpiteisiin, jotka terveellisuuden, turvallisuuden taikka ympäristölle aiheutuvan haitan tai häiriön vuoksi on tarpeen (RakL 144 §). Määräys kohdistetaan rakentamishankkeeseen ryhtyvään tai muuhun tahoon, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus toimenpiteen suorittamiseen. Rakennustyön loppuunsaattamista varten voi lupaviranomainen pidentää määräaikoja enintään kolmella vuodella kerrallaan (RakL 77 §). Loputtomiin pidennyksiin ei ole syytä suostua.

Rakennuksen kunnossapitovelvollisuus on rakentamislain keskeisiä periaatteita. Kunnossapitovelvollisuuden laiminlyöntiin voidaan ja tulee puuttua riittävän ajoissa, jotta rakennus ei kunnossapidon laiminlyönnin takia muutu korjaus- ja käyttökelvottomaksi. Ongelmallisia ovat tilanteet, joissa rakennuksen omistajalta puuttuvat käytännössä taloudelliset edellytykset rakennuksen hoitamiseen.

Jos rakennus on osaksi tai kokonaan tuhoutunut, rakennustyö jätetty kesken tai rakennuksen käyttämisestä on luovuttu, kiinteistön omistajan on saatettava rakennuspaikka ympäristöineen sellaiseen kuntoon, ettei se vaaranna terveellisyyttä tai turvallisuutta eikä rumenna ympäristöä. Rakennus on suojattava säältä ja mahdolliselta vahingonteolta.

Pakkokeinot

Mikäli ohjaustoimenpiteet eivät tehoa voidaan viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä tehostaa pakkokeinoilla kuten uhkasakolla tai uhallalla siten, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on tehtävä ilmoitus rakentamislaisista tarkoitettu teosta tai laiminlyönnistä poliisille esitutkintaa varten. Poliisille

ilmoittamista esitutkintaa varten ei rakentamislaisissa ole sidottu pakkokeinon, kuten uhkasakon tai teettämisuhan, käyttämiseen (RakL 153 §). Ilmoituksen tekeminen liittyy epäilyyn ympäristörikoksesta tai rakennusrikkomuksesta. Rakennusvalvonnan uskottavuuden kannalta poliisille ilmoittamista on pidettävä tarpeellisena erityisesti silloin, jos kysymys on ilmeisen tahallista tai toistuvasta teosta tai laiminlyönnistä. Rakennusrikkomuksesta voidaan tuomita sakkoa. Näitä ilmoitettavia rakennusrikkomuksia ovat esim. että laiminlyö 140 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää rakennus kunnossa, laiminlyö 142 §:ssä säädetyn velvollisuuden hoitaa ympäristöä tai laiminlyö 145 §:ssä säädetyn velvollisuutensa saattaa rakennuspaikka ympäristöineen sellaiseen kuntoon, ettei se vaaranna terveellisyyttä tai turvallisuutta tai rumenna ympäristöä.

Valitettavasti nämä viranomaisen toimet harvoin johtavat rakennushankkeiden käynnistymiseen tai tilanteen pysyvään korjaantumiseen. Jatkuvat hylättyjen rakennusten valtaamiset suojaustoimista huolimatta aiheuttavan uhkan lähiympäristön turvallisuudelle sekä aineellisia tuhoja. Jokaisen hylätyn tai tyhjillään olevan rakennuksen purkaminen ei ole kuitenkaan kestävä ratkaisu.

Teettämisuhka on rakennusvalvontaviranomaisen viimeinen keino saada ongelmakohteet ratkaistua. Ongelmana on se, että teettämiskustannukset maksetaan etukäteen kunnan varoista, ja peritään velvoitetulta. Tämä johtaa siihen, että tätä voidaan käyttää vain kustannuksiltaan pienissä kohteissa, koska teettämistyön kustannukset jäävät viime kädessä kunnan vahingoksi ja hyödyt niskoittelijan hyväksi. Tämä epäkohta tulisi lainsäädännöllisesti muuttaa siten, että velvoitettu ei pääsisi korvausvelvollisuudesta irti vaan joutuisi viimevaiheessa luopumaan kiinteistöstään kunnan hyväksi.

Uusi rakentamislaki antaa mahdollisuuden rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttamisen asemakaavasta poiketen asumiseen tai muuhun ympäristöhäiriötä aiheuttamattomaan käyttöön poikkeamisluvalla ilman

asemakaavoitusta. Tämä voi auttaa tyhjilleen jäävien kiinteistöjen tilanteissa joissakin tapauksissa ja auttaa pitämään rakennuksia elinvoimaisina.

Selvityspyynnön 2. kohta:

Miten nopeutetaan tyhjilleen jääneiden kustannuksia aiheuttavien julkisten rakennusten, kuten mm. Salinkallion koulun purkamista

Lahden Tilakeskus on siirtänyt muista tehtävistä henkilöresurssia tyhjäksi jääneiden purkua odottavien rakennusten purkuprosessien edistämiseen. Tehtävänä on hakea tarvittavat purkuluvat, teettää vaadittavat selvitykset ja kartoitukset sekä hoitaa purkuihin liittyvät kilpailutukset sekä varsinainen purkaminen.

Lisäksi Tilakeskus on varautunut käyttötaloudessa purkamisten aiheuttamiin kustannuksiin. Purkamisten edellytyksenä on, että viranomainen myöntää purkuluvan. Vuoden 2025 alusta voimaan tullut rakentamislain muutos on selkeyttänyt purkamislupaprosessia. Uusi rakentamislaki mahdollistaa tietyissä tapauksessa myös suojeltujen rakennusten purkamisen. Salinkallion koulun osalta kaupunkisuunnittelu on käynnistänyt kaavaprosessin, jonka takia Salinkallion koululle ei myönnetä purkulupaa kaavoitusprosessin aikana.

Selvityspyynnön 3. kohta:

Selvitetään, onko nykymuotoisen kunnossapidon hoidonjohtourakkajärjestelmän jatkaminen kaupungin edun mukaista ja mitkä olisivat vaihtoehdot

Kaupunkitekniikka järjestää kaikki infraan liittyvät palvelunsa markkinaehtoisesti. Näitä palveluita ovat rakentaminen ja siihen liittyvät suunnittelutyö, rakennuttaminen ja urakointi sekä kunnossapidon järjestäminen. Viime aikoina suurimmat haasteet ovat ilmenneet kunnossapidossa, mutta myös rakentamisen

urakoinnissa on ajoittain haasteita ja suunnittelun kustannukset ovat kasvaneet. Onkin syytä arvioida infrapalveluiden tuottamistapaa.

Kaupunkiympäristön palvelualue käynnistää ulkoisen selvityksen, jossa tarkastellaan koko infran palvelun järjestämistapa. Tarkasteluun otetaan nykytilanne ja arvioidaan markkinaehtoisuuden ja oman tuotannon hyviä ja huonoja puolia. Tarkastelun perusteella tavoitellaan päätöksiä siitä, jatketaanko nykyisellä täysin markkinaehtoisella mallilla kaupunkitekniikan palveluiden järjestämisessä vai järjestetäänkö jokin toiminto itse.

Toiminnoiksi luokitellaan kunnossapito, suunnittelu, rakentaminen, rakennuttaminen. Lisäksi selvityksen perusteella annetaan mahdolliselle markkinaehtoiselle tuotannolle urakkamuotoon liittyvää ohjausta ja kaupalliselle mallille raamit. Työssä selvitetään tämän hetken järjestämistapoja Suomessa ja muualla Euroopassa. Laaditaan itsearviointi, keskustellaan markkinoiden kanssa ja tuotetaan mahdollisimman laaja vaikutustenarviointi eri järjestämistapojen välillä.

Vaikutusten arvioinnissa jokaisen tuotantotavan osalta tulee arvioida vähintään kokonaiskustannukset, palvelutaso- ja laaduntuottoasiat, vastuut sekä oman työvoiman määrä- ja kyvykkyyksivaatimukset. Tavoiteaikatauluksi asetetaan päätöksiä syksyn 2025 aikana.

Selvityspyynnön 4. kohta:

Selvitetään, miten yleishyödyllinen taide- ja kulttuuritoiminta sekä markkinaehtoinen liiketoiminta eriytetään kirjanpidollisesti Eventum Lahti Oy:n toiminnassa ja onko nyt myönnetty vuokratuki julkista piilotukea.

Eventum Lahti Oy on perustettu kaupunginhallituksen päätöksellä 18.12.2023 § 444. Eventum Lahti Oy osti Koko Lahti Oy:n liiketoiminnan, ja liiketoiminnot siirtyivät Eventum Lahti Oy:lle 1.5.2024. Koko Lahti Oy:n kulttuuriperinnön vaalimiseen

liittyvät tehtävät eivät siirtyneet liiketoimintakaupassa Eventum Lahti Oy:lle. Eventum Lahti Oy:n omistajastrategia on hyväksytty konserni- ja tilajaostossa 06.05.2024 § 53. Omistajastrategiassa todetaan, että Eventum Lahti Oy:n omistajastrateginen tahtotila on

- Markkinaehtoisesti toimien vahvistaa Lahden asemaa kasvavana ja elinvoimaisena kulttuuri-, viihde ja tiedetapahtumakaupunkina.
- Taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävät tapahtumatuotannot
- Yhtiön myynnissä olevien tilojen mahdollisimman tehokas täyttö
- Yhtiön tarkoitus on tuottaa voittoa. Yhtiö jakaa kasvavaa osinkona vähintään 50 % tuloksestaan.

Eventum Lahti Oy on markkinaehtoisesti toimiva osakeyhtiö, eikä se tuota yleishyödyllistä taide- ja kulttuuritoimintaa. Eventum Lahti Oy:n hallitus on kokouksessaan 10.4.2024 todennut, että yhtiöllä ei ole kulttuuriperinnön vaalimiseen liittyviä tehtäviä. Näin ollen Eventum Lahti Oy:lla ei ole mitään sellaisia tehtäviä, jotka edellyttäisivät kirjanpidon eriyttämistä.

Kaupunginhallitus päätti antaa tukea kulttuuritoimintaan Koko Lahti Oy:lle päätöksellään 14.11.2022. Koko Lahti Oy:lle myönnettiin tukea kulttuuritoimintaan 1,255 M euroa. Vastaavan kaltaisia tai muita tukia ei olla myönnetty Eventum Lahti Oy:lle. Eventum Lahti Oy ei saa mitään tukea toimintaansa. Kuntalain 130 §:n mukaan kunnan luovuttaessa tai antaessa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi omistamansa kiinteistön ilman saman pykälän 1 momentin mukaista tarjouskilpailua, puolueettoman arvioijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo tai markkinaperusteinen vuokrataso.

Lahden Tilakeskus on teettänyt Sibeliustalosta kaksi toisistaan riippumatonta markkinavuokraselvitystä, Newsec Advisory Oy:lta sekä Retta Management Oy:ltä. Selvitykset ovat valmistuneet maaliskuussa 2024. Molempien selvitysten mukaan aiempi vuokrasopimuksen mukainen kokonaisvuokramallina oli alle markkinavuokran. Newsec Advisory Oy arvioi markkina bruttovuokrataso olevan suuruusluokkana 14,0–18,0 €/m²/kk. Tällöin kohteen pääomavuokra olisi 10–14,0 €/m²/kk, kun otetaan huomioon arvioidut ylläpitokulut 3,0–4,0 €/m²/kk. Tämä tarkoittaisi yhteensä (vuokrattavat neliöt 11 349,5 m²) 158 893–204 291 €/kk eli 1 906 716–2 451 492 €/vuosi. Retta Management Oy arvioi Sibeliustalon markkinavuokraksi (bruttovuokra, ALV o) 2 180 000 euroa vuodessa (= 16 €/m²/kk). Tällöin omistaja vastaa kaikista kiinteistön hoitokuluista eli mainittu vuokra sisältää kaikki kiinteistön ylläpitokulut eli on ns. Bruttovuokra.

Retta Management Oy:n markkinavuokraselvityksessä vaihtoehtoisena mallina tarkisteltiin liikevaihdosta johdettua vuokraa, joka voisi Rettan mukaan olla 15 % liikevaihdosta, eli vuotuinen pääomavuokra olisi noin tasossa 500.000 euroa (= 3,67 €/m²/kk). Sen päälle Rettan arvion mukaan vuokraan tulisi puolet nykyisen vastuunjaon mukaisista ylläpitokulusta eli 328.000 euroa (= 2,41 €/m²/kk).

Teetettyjen kiinteistöarvioiden markkinavuokratasot eivät huomioi kohteeseen viime vuosina tehtyjä vuokravaikutteisia investointeja, kuten esimerkkinä vuokralaisen aloitteesta tehty kongressisiiven uusi sisäänkäynti muutostöineen.

Konserni- ja tilajaosto teki periaatepäätöksen liittyen Eventum Lahti Oy:n vuokrasopimukseen kokouksessaan 12.8.2024 § 72. Päätöksen perusteella Sibeliustalon vuokra muutettiin vuoden 2025 alusta kahden vuoden määräaikaisella sopimuksella Retta Management Oy:n liikevaihtosidonnaisen markkinavuokramäärityksen mukaiseksi liikevaihtosidonnaiseksi 15 % liikevaihdosta pääomavuokran osalta ja Eventum Lahti Oy maksaisi puolet indeksiin sidotusta

ylläpitovuokrasta. Yhteensä vuosivuokra on vuonna 2025 noin 810 000 € + alv. Eventum Lahti Oy ei maksa Koko Lahti Oy:n aikana tehtyjen investointien aiheuttamaa lisävuokraa. Messuhallien osalta vuokrasopimus muutettiin päivävuokrasopimukseksi 1.9.2024 alkaen. Eventum Lahden tapahtumatalona toimivan Sibeliustalon vuokra on puolueettoman arvioijan mukaan markkinaperusteinen vuokrataso, eikä vuokraan sisälly vuokraan ei sisälly suoraa eikä piilotukea. Eventum Lahti Oy:n ja Lahti Sinfonian väliseen sopimukseen ei ole tehty muutoksia.

Lahden Tilakeskuksen ja Koko Lahti Oy:n välinen vuokrasopimus siirtyi liiketoimintakaupan mukana Eventum Lahti Oy:lle. Tähän vuokrasopimukseen on tehty liite, määräaikaisesta muutoksesta ajalle 1.1.2025 – 31.12.2026 konserni- ja tilajaoston päätöksen mukaisesti. Tämän jälkeen vuokrasopimus jatkuu alkuperäisillä ehdoilla.

Sibeliustalon sopimukset ja sopimusmallit Eventum Lahti Oy:n ja Lahden Tilakeskuksen sekä Sinfonia Lahden välillä tarkastellaan uudelleen. Vain Sinfonia Lahden käytössä olevien tilojen vuokrauksen ei ole syytä kiertää Eventumin kautta. Eventum Lahti Oy:n ja Sinfonia Lahden välisissä sopimuksissa tilavuokrat ja palvelut on syytä eriyttää toistaan. Mahdollisista muutoksista päätetään erikseen.

Selvityspyynnön 5. kohta:

Millä toimenpiteillä voidaan vähentää nuorten lisääntyntä päihteiden käyttöä sekä alueellista ja sosiaalista eriytymistä?

Nuorten päihdekokeilujen ja päihteidenkäytön syyt ja taustat ovat hyvin monimuotoisia ja on mahdotonta sanoa, miksi joku nuorista päättyy käyttämään

päihteitä. Nykyisin päihteiden saatavuus on helppoa, kun kaikkea voi ostaa somesta. Ehkäisevässä päihdetyössä tuetaan nuoria omaksumaan sellaisia myönteisiä arvoja ja asenteita, jotka eivät tue päihteidenkäyttöä. Nuoren minäkuvaa, sosiaalisia taitoja sekä päätöksentekokykyä vahvistetaan, jotta hän osaisi vastustaa sosiaalista painetta esimerkiksi päihdekokeilujen suhteen.

Vaikuttamalla päihteiden käytön haitoilta suojaaviin ja altistaviin tekijöihin, voimme ehkäistä nuorten päihteiden käyttöä. Näihin tekijöihin voivat osaltaan vaikuttaa niin koulut ja oppilaitokset, koti, kaveripiiri kuin yhteiskuntakin.

Päihteiden käytöltä ja rahapelaamiselta suojaavia tekijöitä ovat esimerkiksi:

- luottamukselliset sosiaaliset suhteet lähiyhteisössä
- mahdollisuus vaikuttaa omaan tulevaisuuteen
- hyvät elämäntaitotaidot, kuten tunne- ja sosiaaliset taidot
- viihtyisä ja turvallinen kouluympäristö, kiinnittyminen kouluyhteisöön, hyvä koulumenestys
- päihteiden, nikotiinituotteiden ja rahapelien vaikea saatavuus ja tiukka sosiaalinen kontrolli
- lähiyhteisön kielteiset asenteet käyttöä ja pelaamista kohtaan
- tietoisuus käyttöön ja rahapelaamiseen liittyvistä riskeistä

Altistavia tekijöitä ovat esimerkiksi:

- elämäntilanteen odottamattomat muutokset, haasteet kotiololoissa
- koulukiusaaminen, haasteet koulunkäynnissä, koulupoissaolot
- yksinäisyys, epäsuotuisa sosiaalinen kierre, sosiaalinen epäluottamus
- altistavat perintötekijät ja persoonallisuuden piirteet, mielenterveyden ongelmat (esim. ahdistus, masennus) sekä impulssien ja tunteiden hallinnan haasteet
- päihteiden, nikotiinituotteiden ja rahapelien helppo saatavuus ja

sosiaalisen kontrollin vähyys

- sosiaaliset paineet käyttöön ja rahapelaamiseen
 - perheen salliva suhtautuminen käyttöön
 - avun saamisen ja hakemisen esteet ja vaikeudet
- (Lähde THL-päihteiden käytöltä suojaavat ja altistavat tekijät)

Toimenpiteitä nuorten päihteidenkäytön ehkäisemiseksi

- Syksyllä 2025 7-luokkalaisille alkaa Arjen taidot -oppikokonaisuus (38 tuntia), jossa sisältönä mm. tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja ryhmäytymistä, kiusaamisen ja seksuaalisen häirinnän ehkäisyä sekä laillisuus- ja päihdekasvatusta.
- Opiskeluhooltosuunnitelmaan päivitetään päihteisiin ja ilmiöön puuttumisen mallit. Ne käydään läpi oppilaiden, huoltajien ja koulun henkilökunnan kanssa.
- Kouluissa ja nuorisotoimessa käytössä olevien suunnitelmien ja mallien mukainen työ. Esimerkkeinä: poissaoloihin puuttumisen malli, seksuaalisen häirinnän ja väkivallan ehkäisy ja siihen puuttumisen malli, kiusaamisen ja häirinnän vastainen suunnitelma, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo suunnitelma.
- Harrastamisen Lahden malli, jossa jokaiselle perusopetuksessa olevalle tarjotaan mahdollisuus harrastamiseen.
- Tuetaan järjestöavustuksilla (osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut) nuorten parissa toimivia tahoja. Esimerkiksi Harjulan Setlementin Omakamu, Icehearts, Klubitalo, Mieli ry, Mononside ry, Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkku, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Lahden yhdistys ry ja Lahden Pelastakaa Lapset ry.
- Tuetaan Walkers Lahti toimintaa, joka on tarkoitettu erityisesti sellaisille 13–17-vuotiaille nuorille, joita nuorisotalotoiminta ei tavoita sekä Inspis

Lahti ry:n toimintaa, joka auttaa syrjäytymisvaarassa olevia nuoria elämässä eteenpäin.

- Tarjotaan ammattilaisille koulutusta. Esimerkiksi 5- ja 7- luokkalaisten opettajille järjestetään säännöllistä tunne- ja vuorovaikutuskoulutusta, markkinoidaan puheeksi oton koulutuksia, jotka ovat jatkuvasti katsottavissa hyvinvointialueen Pätevässä, järjestetään vuosittain maksuton kokopäivän seminaari, jonka aiheena vuonna 2025 on Kiusaamisväkivalta ja yksinäisyys -toivoa ja ratkaisuja etsimässä.
- Viestitään ajankohtaisista ilmiöistä Wilma-viestein, somessa sekä pyritään saamaan media mukaan viestintään.
- Tehdään yhteistyötä elinkeinotoimijoiden kanssa Pakka-työssä, jonka tavoitteena on rajoittaa ikärajavaltavien tuotteiden eli alkoholin, tupakan ja rahapeliin saatavuutta.
- Tiivistetään yhteistyötä hyvinvointialueen sekä muiden Päijät-Hämeen kuntien ja toimijoiden kanssa esimerkiksi yhteisen viestinnän tehostamisessa.

Nuorisopalveluiden toimenpiteitä

- Asenneilmaston muuttaminen: On tärkeää puhua lasten ja nuorten kanssa päihteistä ja vaikuttaa heidän asenteisiinsa. Tavoitteena on, että päihteisiin ei suhtauduta niin myönteisesti kuin esim. vapeen ja kannabikseen tällä hetkellä.
- Ammattiaikuisten läsnäolo: Nuorten vapaa-ajalla ja heidän omissa ympäristöissään on tärkeää, että ammattiaikuiset ovat läsnä. Tämä luo turvallisuutta ja tarjoaa nuorille tukea.
- Mielekkäät harrastusmahdollisuudet: Tarjoamalla nuorille mielekkäitä harrastuksia, voimme vähentää heidän tarvettaan etsiä toimintaa ja jännitystä päihteistä.

- Urheiluseurojen ja järjestöjen rooli: Urheiluseurojen ja muiden järjestöjen aikuisten tulisi sitoutua päihteettömään harrastamiseen. Tämä voisi olla esimerkiksi avustusten saamisen ehtona.
- Päihteiden saatavuuden vaikeuttaminen: Päihteiden saamisesta tulisi tehdä niin vaikeaa, ettei se onnistuisi alaikäisiltä. Vaikka tämä on haastavaa, on tärkeää pyrkiä siihen.

Nuorisopalveluiden toiminnan tavoitteena on vaikuttaa asenteisiin ja ottaa päihteet puheeksi kaikissa työmuodoissa. Tavoitteena on myös sitouttaa koulut paremmin mukaan esimerkiksi Päihdeputkeen ja Järkeä vai ei -tapahtumiin.

Toimenpiteitä alueellisen ja sosiaalisen eriytymisen ehkäisemiseksi

Alueellisen ja sosiaalisen eriytymisen ratkaiseminen ja ennaltaehkäiseminen edellyttää toimenpiteitä laaja-alaisesti koko kaupunkikonsernissa ja toisinaan myös positiivista diskriminaatiota. Asuinalueiden eriytymistä ennaltaehkäistään huolehtimalla tasapainoisista asuntomarkkinoista, asuinalueen ja ympäristön kunnosta ja viihtyisyydestä sekä palveluiden saavutettavuudesta, mikä liittyy niin lähipalveluihin kuin joukkoliikenteen saavutettavuuteen.

Asukkaiden osallistaminen oman ympäristönsä kehittämiseen voi vahvistaa yhteisöllisyyttä ja asukkaiden ”omistajuutta” asuinalueestaan.

Työllisyyttä edistävät toimenpiteet lisäävät hyvinvointia koko kaupungissa ja on siten tehokkaimpia keinoja myös eriytymisen hoitamiseen.

Tutkimuksissa on saatu myös näyttöä siitä, että painotettujen opintojen kohdentaminen eriytymisuhan alaisten alueiden kouluihin, voi lisätä asuinalueiden ja koulujen suosiota ja sitä kautta edesauttaa asuinalueen vetovoimaa ja vähentää eriytymistä.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote tarkastuslautakunta

Liitteet

5 Lahden kaupungin arviointikertomus 2024

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

258 Sivistysjohtajan viran auki julistaminen

3584/01.01.01.01/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

henkilöstöjohtaja, konsernihallinnon johtaja Mira Keitaanranta p. 0505594065

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. julistaa sivistysjohtajan viran haettavaksi
2. asettaa valintaa valmistelevan työryhmän

Perusteluosa

Lahden kaupungin sivistysjohtaja Tiina Granqvist on irtisanoutunut ja viimeinen virassaolopäivä on 31.12.2025. Irtisanoutumisen vuoksi sivistysjohtajan rekrytointi on syytä aloittaa välittömästi. Virka täytetään 1.1.2026 alkaen.

Sivistysjohtaja toimii palvelualuejohtajana, ja jonka tehtävistä ja kelpoisuusehdoista on määrätty kaupungin hallintosäännössä. Palvelualuejohtajat toimivat kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan alaisuudessa ja johdolla.

Palvelualuejohtajien tehtävänä on johtaa ja kehittää palvelualueensa toimintaa kaupungin strategian mukaisesti, valvoa palvelualueelle kuuluvia yhteisöjä ja

**Kaupunginhallitus
Esityslista**

nro 16

säätiöitä sekä huolehtia siitä, että kaupunginvaltuuston palvelualueelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuvat. Palvelualuejohtajaksi valittavalta vaaditaan ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä käytännön perehtyneisyys kunnallishallintoon (hallintosääntö, kaupunginhallitusta ja konsernihallintoa koskevat erillissäännöt 4 §).

Lahden kaupungin hallintosäännön yhteiset henkilöstöasiat - toimivaltataulukon mukaan kaupunginvaltuusto valitsee palvelualuejohtajan. Kaupunginvaltuuston täytettävän viran haettavaksi julistamisesta päättää kaupunginhallitus.

Sivistysjohtajan virka päätetään laittaa julkiseen hakuun välittömästi. Virka täytetään toistaiseksi ja virkaan sisältyy 6 kuukauden koeaika. Tavoitteena on, että kaupunginvaltuusto valitsee uuden sivistysjohtajan 10.11.2025. Rekrytointi-ilmoituksen luonnos on oheismateriaalissa.

Kaupunginhallitus asettaa valintaa valmistelevan työryhmän. Työryhmän tehtävänä on valita haastatteluun kutsuttavat, suorittaa haastattelut, päättää mahdollisesta haasteltujen soveltuvuusarviointiin lähettämisestä sekä ehdottaa virkaan valittavaa henkilöä tai virkavaalin suorittamista. Rekrytoinnin tukena voidaan käyttää suora hakukonsulttia hakijoiden houkutteluun. Työryhmään osallistuu viranhaltijoista kaupunginjohtaja Niko Kyynäräinen, henkilöstö- ja konsernihallinnon johtaja Mira Keitaanranta ja työryhmän sihteerinä toimii henkilöstöpäällikkö Mira Oksanen.

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

valmistelutyöryhmään valitut

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

259

Otto-oikeusasia: Lukiojohtajan viran auki julistaminen

1604/01.01.01.01/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elivoimajohtaja Elina Laavi p. 040 708 2121

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi, että lukiojohtajan rekrytointi on keskeytetty eikä virkaa julisteta auki.

Perusteluosa

Sivistyslautakunta on 22.4.2025 § 40 päättänyt julistaa lukiojohtajan viran haettavaksi vakinaista täyttöö varten 1.9.2025 alkaen perusteluosassa mainituin kriteerein. Sivistyslautakunta nimesi valintatyöryhmään edustajakseen puheenjohtaja Marju Markkasen ja henkilökohtaiseksi varajäseneksi I varapuheenjohtaja Elisa Lientolan, sivistysjohtajan, elinvoiman palvelualueen edustajan sekä opetus- ja kasvatusjohtajan.

Kaupunginhallitus on 28.4.2025 § 131 päättänyt käyttää otto-oikeuttaan sivistyslautakunnan päätökseen (hallintosäännön yleisten määräysten 5§). Asia tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Otto-oikeuden käytön myötä lukiojohtajan rekrytointi keskeytettiin ottamalla ilmoitus pois rekrytointikanavalta. Samalla huomioitiin kaupunginhallituksen antama ohjaus tehtävän täyttämisen jatkovalmistelussa.

Lukiotoiminta edustaa huomattavaa osaa elinvoiman palvelualueen kasvupalvelujen vastuualueella. Lukiotoiminnan kehittyminen, toisen asteen yhteistyön kehittäminen, toisen asteen ja korkea-asteen opintopolkujen vahvistaminen sekä väestön osaamistason nostaminen ovat keskeisiä toimia kaupungin elinvoiman vahvistamisessa ja talouden positiivisen rakennemuutoksen vauhdittamisessa. Jatkovalmistelussa painottuvat laaja-alaiset tehtävät kuvattujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

1.6.2025 voimaan astuneen hallintosäännön ja organisaatiomuutoksen myötä palveluyksikön päällikön valitsee palvelualuejohtaja.

Taustaa

Päättäneen valtuustokauden aikana voimassa olleen Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan lautakunnan tehtävänä oli päättää palveluyksikön esihenkilön valinnasta. Lahden kaupungin täyttölupaprosessin mukaan palveluyksiköiden esihenkilöiden täyttöluvista päätti kaupunginjohtaja. Hakumenettelyä ja valintaa varten sivistyslautakunta julisti virat haettaviksi, päätti mahdolliset tarkemmat valintakriteerit, täyttämenettelyaikataulun ja nimesi edustajansa valintatyöryhmään.

Lukiojohtajan virka on tullut avoimeksi vakinaisen viranhaltijan irtisanouduttua tehtävästään ja se täytetään 1.9.2025 alkaen.

Lukiojohtaja vastaa lukio-opetuksen strategisesta suunnittelusta, pedagogisesta kehittämisestä sekä taloudellisesta ja hallinnollisesta johtamisesta. Tehtävässä edistetään toisen asteen koulutuksen yhteistyötä, vastataan opetussuunnitelmien

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

ajanmukaisuudesta ja varmistetaan opiskelijoille laadukas oppimisympäristö.
Lukiojohtaja johtaa lukiokoulutuksen opetus- ja tukihenkilöstöä.

Sivistyspalveluiden toimintasäännön 9 §:ssä palveluyksiköiden esimiesten kelpoisuusehdoiksi määritellään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä alansa hyvä tuntemus. Lisäksi edellytetään rehtorin kelpoisuutta ja kokemusta lukio-opetuksen johtamisesta, vahvaa pedagogista osaamista ja tuntemusta lukiokoulutuksen kehittämisestä sekä erinomaisia yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja.

Valinnassa eduksi katsotaan kokemus talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä strategisesta johtamisesta sekä kyky viedä läpi muutosprosesseja ja kehittää lukioiden toimintaa tulevaisuuden tarpeisiin.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Tiedoksi: valmistelija

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

260

Mikroliikenneluvan käyttöönotto KV

3440/08.00.00.02/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

liikenneinsinööri Juhana Polojärvi, 044 482 6402

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää, että mikroliikennelupa otetaan käyttöön 1. päivänä tammikuuta 2026.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti"

Perusteluosa

Uuden mikroliikennelupaa koskevan sääntelyn tausta ja keskeinen sisältö

Liikenne- ja viestintäministeriö on 6.3.2025 antanut eduskunnalle hallituksen esityksen mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 12/2025 vp). Esityksessä ehdotettiin liikenteen palveluista annettuun lakiin lisättäväksi säännökset mikroliikenneluvasta ja siihen liitettävistä lupaehdoista. Esityksen tavoitteena on antaa kunnille aikaisempaa paremmat työkalut mikroliikkumisen hallintaan ja

liikenneturvallisuuden parantamiseen. Lisäksi esityksessä ehdotettiin muutoksia tieliikennelakiin, ajoneuvolakiin ja ajoneuvojen siirtämisestä annettuun lakiin.

Tasavallan presidentti vahvisti 13.6.2025 lain liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta, jolla liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017) lisätään uusi mikroliikennepalvelun tarjoamista koskeva 2 a luku ja 262 §:ään (60/2022) uusi 6 kohta.

Lakimuutokseen sisältyvän uuden 18 b §:n mukaisesti yhteiskäyttöisten ajoneuvolain 28 §:n 1 momentissa ja 29 §:ssä tarkoitettujen ajoneuvojen sekä moottorilla varustettujen polkupyörien ammattimaisen vuokralle tarjoamisen edellytyksenä kunnan hallinnoimalla alueella on, että palveluntarjoajalla on voimassa oleva mikroliikennelupa. Mikroliikenneluvan myöntää hakemuksesta se kunta, jonka alueella ajoneuvoja tarjotaan vuokralle. Kunta voi liittää mikroliikennelupaan liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden taikka kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidon kannalta tarpeellisia ajallisia tai alueellisia ehtoja, jotka koskevat vuokrattavien ajoneuvojen ajonopeuksia, pysäköintiä ja käyttöalueita. Kunta voi lisäksi liittää lupaan liikenneturvallisuuden, liikenteen esteettömyyden taikka kadun tai muun yleisen alueen kunnossa- ja puhtaanapidon kannalta välttämättömiä ajallisia tai alueellisia ehtoja, jotka koskevat vuokrattavien ajoneuvojen lukumääriä, käyttöaikoja, käyttösovelluksen ominaisuuksia ja käyttöä koskevien anonymisoitujen tietojen välittämistä kunnalle.

Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta on tullut voimaan 1 päivänä elokuuta 2025. Sen 18 b §:n mukainen mikroliikennelupa vaaditaan kunnissa kuukauden kuluttua lain voimaantulosta. Kunnan päätöksellä mikroliikenneluvan käyttöönottoa voidaan lykätä, kuitenkin enintään 1 päivään tammikuuta 2026.

Nykytila ja mikroliikenneluvan alaiseksi tuleva toiminta

Tällä hetkellä Lahdessa sähköpotkulautoja ammattimaisesti vuokralle tarjoavien yritysten toiminta sekä Lahden kaupunkipyöräpalvelu tulisivat uuden mikroliikenneluvan alaiseksi toiminnaksi, kun mikroliikennelupa otetaan Lahdessa käyttöön. Lahdessa toimivien sähköpotkulautaoperaattoreiden kanssa kaupungilla on 31.12.2025 asti voimassa olevat katualueiden tilapäiset käyttöluvut, joiden ehdoissa on sovittu mm. katujen hiekanpoiston etenemisestä, pysäköinnistä ja yleisistä tapahtujärjestelyistä. Luvat on myönnetty vuodeksi kerrallaan. Lisäksi kaupunki on julkaissut verkkosivuillaan pelisäännöt sähköpotkulautoja vuokraaville yrityksille.

Mikroliikenneluvan käyttöönotto 1.1.2026

Mikroliikennelupaa koskeva uusi sääntely on tullut edellä todetusti voimaan 1.8.2025, ja lain nojalla kuukauden kuluessa lain voimaantulosta 18 b §:n mukainen mikroliikennelupa vaaditaan kunnissa, ellei kunta päätöksellään lykkää mikroliikenneluvan käyttöönottoa enintään 1 päivään tammikuuta 2026 asti.

Mikroliikenneluvan käyttöönoton valmistelu on käynnissä, mutta varsinainen lupaehtojen ja päätöksentekoprosessien valmistelu toimivaltapäätöksineen on odottanut lain vahvistamista, jotta valmistelu voidaan tehdä uuden lainsäädännön lopullisen sisällön mukaisesti. Tasavallan presidentin hyväksyttyä lain 13.6.2025 on saatu varmistus lakimuutoksen sisällöstä, joten mikroliikennelupaa koskeva valmistelu jatketaan kesän ja syksyn 2025 aikana. Tarkemmin ottaen mikroliikenneluvan käyttöönotto edellyttää ennen kaikkea vielä lupaehtojen valmistelua vuorovaikutuksessa mikroliikennepalveluntarjoajien sekä erilaisten käyttäjäryhmien kanssa, joiden osalta esimerkiksi pysäköintiä ja ajonopeuksia koskevilla lupaehdoilla voidaan tunnistaa olevan vaikutuksia. Lisäksi mikroliikenneluvan käyttöönotto edellyttää päätöksentekoprosessien luomista

kaupunkiympäristön palvelualueella sekä hallintosäännön muuttamista ja delegointipäätöksien tekemistä, jotta itse lupaprosessi on mahdollista toteuttaa hallinnollisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisella tasolla.

Valmistelu on edellä kuvatusti vielä siinä määrin kesken, että mikroliikenneluvan käyttöönotolle ei ole edellytyksiä vielä 1.9. lukien, joka olisi lain voimaantulosäännöksen mukainen käyttöönottoajankohta ilman kunnan lykkäämispäätöstä. Ottaen huomioon erityisesti lupaehtojen ja päätöksentekoprosessien valmisteluun tarvittavan ajan, mikroliikennelupa olisi otettavissa käyttöön Lahdessa arviolta aikaisintaan joulukuussa 2025. Näin ollen lupaehtojen ja päätöksentekoprosessien huolellisen ja vuorovaikutteisen valmistelun turvaamiseksi ja mikroliikenneluvan käyttöönottoon valmistautumiseksi luvan käyttöönottoa on tarpeen lykätä siten, että mikroliikennelupaa edellytetään valmisteluun tarvittavasta ajasta riippuen viimeistään 1.1.2026 lukien. Suunnitelmana on tuoda hallintosääntömuutos päätöksentekoon syyskuussa ja mikroliikenneluvan ehdot marraskuussa 2025.

Toimivalta

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnan yleistä päätösvaltaa käyttää valtuusto. Päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto ole siirtänyt toimivaltaansa muille viranomaisille.

Mikroliikennelupaa koskevan sääntely on uutta, eikä sen osalta toimivaltaa ole vielä määrätty muulle kaupungin muille viranomaisille, joten kaupunginvaltuusto on toimivaltainen päättämään asiasta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

kh: kv

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

261

Lahden kaupungin päiväkotipihakonsepti

2115/10.03.02.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

rakennuttajapäällikkö Leena Pirttilä, p. 050 65861

hiilineutraalin rakentamisen asiantuntija Sanna Partinen, p. 050 559 4212

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden kaupungin päiväkotipihakonseptin tulevien päiväkotihankkeiden suunnittelua ohjaavana asiakirjana.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 15.05.2025

§ 62

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

opetus- ja kasvatusjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy osaltaan ja esittää lausuntonaan kaupunginhallitukselle Lahden kaupungin päiväkotipihakonseptin hyväksymistä tulevien päiväkotihankkeiden suunnittelua ohjaavana asiakirjana.

Perusteluosa

Konserni- ja tilajaosto hyväksyi Lahden kaupungin päiväkotikonseptin 21.3.2022 § 22. Päiväkotikonsepti on päiväkotien tilaratkaisuja koskeva toiminnallisen suunnittelun ohje. Päiväkotipihakonsepti täydentää osaltaan päiväkotikonseptia ja ohjaa pihojen suunnittelua. Tarkoituksena on, että päiväkotipihat olisivat nykyistä yhdenmukaisempia, viihtyisämpiä ja monipuolisen toiminnallisuuden mahdollistavia kasvuympäristöjä lapsille kaikkina vuodenaikoina. Samalla konseptoidut ratkaisut auttavat hallitsemaan kustannuksia ja nopeuttavat hankevalmistelua.

Päiväkotipihat ovat olennainen osa päiväkodin toimintaympäristöä.

Päiväkotipihoilla ulkoilu tukee lasten hyvinvointia ja kehitystä. Kuitenkin etenkin uudemmat päiväkotipihat ovat valitettavan usein paahteisia ja pölyisiä. Varjostavaa puustoa on vähän, jos ollenkaan. Varjopaikkojen puute on merkittävä terveysriski varsinkin pienille lapsille, jotka eivät osaa vielä itse hakeutua varjoon. Hiekkapölyä ja muita ilman epäpuhtauksia sitovia pihapintoja ja kasvillisuutta on vähän, jolloin ulkoiluolosuhteet voivat heikentyä merkittävästi kuivalla ja tuulisella säällä.

Hulevesien hallinnassa on myös parannettavaa. Rankkasateet sekä suuret lämpötilaerot aiheuttavat pihapintojen ja pintamaiden kiihtyvää eroosiota, jolloin pihojen korjaustarve kasvaa.

Monimuotoinen ja kokemuksellisesti rikas viherympäristö tuottaa todistetusti monia hyötyjä. Lahtelaisia päiväkoteja oli mukana Adele- ja Kota-hankkeissa, joista saadut tulokset osoittivat, että luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, luonnon materiaalit ja luontoaltistuksen mahdollistaminen päiväkotipihoilla tuottivat positiivisia terveysvaikutuksia ja vaikuttivat myönteisesti myös viihtyvyyteen. Tähänastisissa tutkimuksissa hyödyllisiksi ja toimiviksi havaitut ratkaisut halutaan yleisesti käyttöön ja niitä kehitetään entistä toimivammiksi ja kestävämmiksi.

Muun rakentamisen tavoin myös piharakentaminen tuottaa merkittävästi päästöjä. Samalla, kun edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista, voidaan edistää kiertotaloutta, lisätä hiilivarastoja ja vahvistaa luonnon monimuotoisuutta.

Päiväkotipihakonseptin tavoitteita ovat:

- Tiedon ja ymmärryksen lisääminen päiväkotipihojen mahdollisuuksista ja merkityksestä lasten hyvinvoinnille ja kehitykselle suunnittelun tueksi.
- Ilmastonmuutoksen tuomien haasteiden huomioiminen ja ratkaisujen löytäminen. Parannetaan hulevesien imeyttämistä tontilla ja lisätään varjopaikkoja ulkoilupihoilla.
- Vahvistetaan luonnon monimuotoisuutta ja lisätään kasvillisuuden määrää. Hyödynnetään kasvillisuutta ja luontoa päiväkotipihoilla monipuolisesti.
- Mahdollistetaan luontoaltistus arkiulkoilun yhteydessä päiväkotipihoilla.
- Varjostus ja hyvä ilmanlaatu lisäävät viihtyisyyttä. Hyödynnetään kasvillisuutta ja vähennetään pölyävien hiekka- ja sorapintojen määrää piha-alueilla.
- Toimivat pihat mahdollistavat pihojen monipuolisen käytön ja toiminnallisuuden. Pihat mahdollistavat liikkumisen, erilaiset leikit ja luovan oppimisen sekä virkistäytymisen ja rauhoittumisen turvallisesti ja terveellisesti.
- Vähennetään piharakentamisen ilmastopäästöjä suosimalla vähähiilisiä materiaaleja ja ratkaisuja. Pyritään vähentämään asfaltin ja betonikiven määrää. Hyödynnetään biopohjaisia- ja kierrätysmateriaaleja.
- Huomioidaan hankintojen ja ylläpidon kustannukset ja pyritään löytämään kustannustehokkaita ratkaisuja.

- Lasten yhdenvertaisuus paranee, kun uudet ja korjattavat pihat muotoutuvat konseptin mukaisesti yhdenmukaisemmiksi ja esimerkiksi luontoaltistuksen kautta saavutettavat terveyshyödyt ovat kaikkien pihakäyttäjien ulottuvilla.

Päiväkotikonseptin tavoin Päiväkotipihakonsepti on päivittyvä asiakirja, jota tarkistetaan hankkeista saatavan palautteen ja kaupungin rakentamista koskevien linjausten pohjalta. Valmistelusta on vastannut Lahden Tilakeskus yhdessä laajan käyttäjä- ja asiantuntijaryhmän kanssa. Jatkossa Lahden Tilakeskus hallinnoi konseptia ja päivittää sen määräytyksiä sekä ohjeistaa sen soveltamista eri hankkeissa. Konseptin kuvaukseen kuuluu tekstiosa sekä tiivistelmä.

Vaikutusten ennakkoarviointi: Kuntalaisnäkökulmasta Lahden kaupungin päiväkotikonsepti parantaa osaltaan varhaiskasvatuspalveluiden laatua mahdollistamalla nykyistä viihtyisämpiä ja monipuolisempia kasvuympäristöjä lapsille kaikkina vuodenaikoina. Varjostus, hyvä ilmanlaatu ja arkiulkoilun yhteydessä tapahtuva luontoaltistus lisäävät lasten hyvinvointia. Organisaation näkökulmasta toiminta tehostuu ja työskentelyedellytykset paranevat yhdenmukaisen toimintamallin ansiosta. Ympäristön näkökulmasta lisätään luonnon monimuotoisuutta kaupunkiympäristössä, vähennetään piharakentamisen ilmastopäästöjä, edistetään kiertotaloutta ja parannetaan hulevesien hallintaa. Talouden näkökulmasta edistetään pihojen rakentamis- ja ylläpitokustannusten hallintaa pitämällä kalliiden piharakenteiden ja leikkivälineiden määrä kohtuullisena.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lahden Tilakeskus

Varhaiskasvatuspalvelut

Päiväkodit

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Liitteet

6 Kestävä päiväkotipiha -päiväkotipihakonsepti 1_2025-05-02

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

262

Talousarviomuutoksia vuoden 2025 talousarvioon KV

51/02.00.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 358 6502

laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

controller Katja Markkola p. 050 383 6456

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2025 talousarvion sitovat määrärahat, tuloarviot, toimintakatteet ja tilikauden yli-/alijäämät ovat perusteluosassa esitettyjen muutosten jälkeen 1.6.2025 alkaen seuraavat:

Käyttötalousosa

1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen seurauksena vähennetään konsernihallinnon menoja 69 900 euroa, lisätään elinvoiman palvelualueen tuloja 12 617 200 euroa ja menoja 51 214 000 euroa sekä vähennetään sivistyksen palvelualueen tuloja 12 617 200 euroa ja menoja 51 144 100 euroa.

Konsernihallinnon sitova taso 1.6.2025 alkaen:

-kaupunginvaltuusto ja -hallitus, tulot 225 000 euroa, menot 4 532 500 euroa.

Elinvoiman palvelualueen sitovat tasot 1.6.2025 alkaen:

- elinvoiman yhteiset, kasvupalvelut, toimintakate -1 426 500 euroa
- elinvoiman yhteiset, toimintakate -1 079 200 euroa
- kasvupalvelut, tulot 24 200 euroa, menot -21 043 000 euroa
- työllisyyspalvelut, tulot 4 077 000 euroa, menot -49 161 300 euroa
- kaupunkikulttuuripalvelut, tulot 2 108 300 euroa, menot -29 170 300 euroa
- Lahden kaupunginorkesteri, yli-/alijäämä, alijäämää -323 000 euroa
- Lahden kaupunginteatteri, yli-/alijäämä, alijäämää -20 600 euroa.

Sivistyksen palvelualueen sitovat tasot 31.5.2025 asti:

-lasten ja nuorten kasvun vastuualue, tulot 3 346 300 euroa, menot -90 413 400 euroa

- osallisuuden ja tiedon vastuualue tieto, toimintakate -10 067 000 euroa

- osallisuuden ja tiedon vastuualue osallisuus, tulot 262 800 euroa, menot -3 615 500 euroa

- liikunnan ja kulttuurin vastuualue, toimintakate -16 612 800 euroa

- Lahden kaupunginorkesteri, yli-/alijäämä, ylijäämä 323 000 euroa

- Lahden kaupunginteatteri, yli-/alijäämä, ylijäämä 20 600 euroa

Sivistyksen palvelualueen sitovat tasot 1.6.2025 alkaen:

-sivistyksen yhteiset, toimintakate -2 110 500 euroa

-varhaiskasvatuspalvelut, perusopetuspalvelut, nuorisopalvelut, kirjasto- ja tietopalvelut yhteensä, tulot 5 447 300 euroa, menot -140 429 600 euroa

-Wellamo-opisto, toimintakate -1 828 200 euroa.

Esitetyt muutokset päivitetään tarvittavin osin käyttösuunnitelmiin.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan (38 § Talousarvion muutokset) talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä kaupunginvaltuustolle talousarviovuoden aikana.

Vuoden 2025 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, jotka perustuvat kaupunginvaltuuston päätökseen 9.6.2025 § 70 Lahden kaupungin vuoden 2025 talousarvion uusista sitovista tasoista ja niiden sitovuuksista 1.6.2025 alkaen. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että käyttötalousosaan tehdyt sitovien tuloarvioiden, määrärahojen ja toimintakatteiden muutokset kohdennetaan alkuperäisen talousarvion sitoville tasoille ja lopulliset määrärahakohdennukset uusille sitoville tasoille tehdään syksyn lisätalousarvion yhteydessä.

Esitetyillä käyttötalouden muutoksilla ei ole vaikutusta vuosikatteeseen tai tilikauden yli-/alijäämään.

Sitovien tasojen muutokset sekä päivitetyt tulos- ja rahoituslaskelmat on esitetty liitteissä.

Käyttötalousosa

Konsernihallinto

Kaupunginvaltuusto päätti 7.10.2024 § 106 elinvoima- ja työllisyysjaoston lakkauttamisesta 1.6.2025 tapahtuneen organisaatiomuutoksen yhteydessä. Muutoksen johdosta konsernihallinnon menoja vähennetään 69 900 euroa.

Elinvoiman palvelualue

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta päätti 12.8.2025 § 5 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että 1.6.2025 tapahtuneen organisaatiomuutoksen johdosta lisätään elinvoiman palvelualueen tuloja 12,6 milj. euroa ja menoja 51,2 milj. euroa.

Sivistyksen palvelualue

Sivistyslautakunta päätti 19.8.2025 § 78 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että 1.6.2025 tapahtuneen organisaatiomuutoksen johdosta vähennetään sivistyksen palvelualueen tuloja 12,6 milj. euroa ja menoja 51,1 milj. euroa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv, ote: talouspalvelut

Kv: ote: talouspalvelut, BDO Audiator Oy: minna.ainasvuori@bdo.fi

Liitteet

- 7 Tulos- ja rahoituslaskelmat 1.6.2025
- 8 Käyttötalousosan muutokset 1.6.2025

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

263

Lahden kaupungin vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman kehys

52/02.00.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

controller Katja Markkola p. 050 383 6456

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden kaupungin vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman valmistelulle kehyksen. Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön § 36 Talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet määrittelee, että kaupunginhallitus antaa lautakunnille ja johtokunnille sekä palvelualueille ja alaisilleen taseyksiköille tarvittavat talousarvion laadinta- ja toimeenpano-ohjeet. Kaupunginhallitus päätti vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman laadintaohjeista 16.6.2025 § 203. Päätöksen

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

mukaisesti talouspalveluissa on valmisteltu liitteenä oleva esitys vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman kehykseksi.

Kehystason valmistelun pohjatietona on analysoitu vuoden 2024 tilinpäätöstaso. Valmistelussa on huomioitu vuoden 2025 talousarvion ennuste, kehysneuvotteluissa hyväksytyt toiminnan muutokset, inflaation vaikutus, henkilöstösuunnitelman mukaiset henkilöstömenojen varaukset sekä muut tiedossa olevat talouteen vaikuttavat ratkaisut.

Talousarvion laadinnan lähtökohtana toimii kaupunginvaltuuston valtuustoryhmien 15.5.2025 solmima valtuustosopimus valtuustokaudelle 2025–2029 (tiedoksi KV 9.6.2025 § 69).

Verotulo- ja valtionosuusarviot sekä poistotasot päivitetään valmistelun aikana viimeisimmillä käytettävissä olevilla tiedoilla ennen talousarviosta päättämistä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Yleiskirje (kirjaamon kautta koko henkilöstö)

Liitteet

9 Talousarvion kehys 2026

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

264

Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1.-30.6.2025 KV

1549/02.00.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

johtava controller Miia Karetjoki p. 044 482 0656

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedokseen Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin ajalta 1.1.-30.6.2025.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen Lahden kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportin ajalta 1.1.-30.6.2025.”

Perusteluosa

Kaupunginhallituksen 2.12.2024 § 413 hyväksymässä talousarvion toimeenpano-ohjeessa on määritetty, että kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle raportoidaan neljännesvuosittain talouden ja toiminnan toteumasta sekä ennusteesta kaupunki- ja konsernitasolla.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Konsernihallinnossa on valmisteltu seurantaraportti, joka sisältää Lahden kaupungin talouden ja toiminnan näkymän, Lahti-konsernin välitilinpäätöksen ja tytäryhteisöjen osavuositarkastukset. Puolivuosittain raportoidaan myös strategian kärkihankkeiden mukaisten toiminnallisten tavoitteiden toteuma. Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen ja lähettää sen edelleen kaupunginvaltuuston tiedoksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: -

Liitteet

- 10 Strategian puolivuotisraportti 2025
- 11 Talouden ja toiminnan seurantaraportti 1.1.-30.6.2025 KV

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

265
Konsernihallinnon seurantaraportti 1.1.-30.6.2025

1549/02.00.01.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

konsernihallinnon johtaja, henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, p. 050 559 4065
controller Minna Vilen, p. 044 790 9329

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi konsernihallinnon seurantaraportin 1.1.–30.6.2025.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on 2.12.2024 § 413 hyväksynyt vuoden 2025 talousarvion toimeenpano-ohjeet. Ohjeissa edellytetään, että konsernihallinto raportoi taloudestaan ja toiminnastaan kaupunginhallitukselle vähintään neljännesvuosittain.

Konsernihallinnon talouden ja toiminnan seurantaraportti tammi-kesäkuulta on esitetty liitteissä.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

12 Konsernihallinnon seurantaraportti 1.1. - 30.6.2025

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

266

Konsernihallinnon käyttösuunnitelman 2025 muutos, hyväksymisoikeudet

122/02.00.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

konsernihallinnon johtaja, henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta, p. 050 559 4065
controller Minna Vilen, p. 044 790 9329

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää muuttaa konsernihallinnon käyttösuunnitelman 2025 hyväksymisoikeusliitteen

- kustannuspaikan 1514 Rahoituspalvelut varahyväksyjän nimikkeiksi talousjohtajan ja laskentapäällikön.
- talousarvion tulos- ja rahoituslaskelmanosan rahoituserien kirjanpidon muistioita koskevaksi tekstiksi 'Rahoitustuloihin ja -menoihin sekä lainoihin liittyen muistiotositteella kirjattavat kirjanpidon kirjaukset pl. perinnän kirjaukset' perusteluosassa esitetyn mukaisesti. Teksti korvaa tekstin 'Korkotuloihin ja -menoihin sekä lainoihin liittyen muistiotositteella kirjattavat kirjanpidon kirjaukset pl. perinnän kirjaukset'.

Perusteluosa

Hallintosäännön 42 §:n 5 momentin mukaan lautakunnan, jaoston tai muun toimielimen on vuosittain määrättävä sekä ilmoitettava kaupungin kirjanpidosta vastaavalle yksikölle ne henkilöt, jotka sen puolesta hyväksyvät menotositteet. Tositteiden hyväksyjät päätetään osana käyttösuunnitelmaa ja ne ovat voimassa seuraavan käyttösuunnitelman päättämiseen asti, mikäli niihin ei tehdä muutoksia käyttösuunnitelmavuoden aikana.

Kaupunginhallitus on 27.1.2025 § 27 hyväksynyt konsernihallinnon käyttösuunnitelmasta kaupunginhallituksen alaisten yksiköiden käyttösuunnitelman vuodelle 2025 ja osana käyttösuunnitelmaa hyväksyttiin tositteiden hyväksyjät vuodelle 2025.

27.1.2025 § 27 päätöksen mukainen kustannuspaikan 1514 Rahoituspalvelut varahyväksyjä on rahoitussuunnittelija. Varahyväksyjiksi esitetään muutettavan talousjohtaja ja laskentapäällikkö.

Toiminnallisista syistä on tarve tarkentaa talousarvion tulos- ja rahoituslaskelmaosan 'Korkotuloihin ja -menoihin sekä muistiotositteella kirjattavat kirjanpidon kirjaukset' -hyväksymisoikeuden tekstiä. Edellä mainittu 26.5.2025 § 168 hyväksytty teksti esitetään muutettavaksi seuraavaksi: "Rahoitustuloihin ja -menoihin sekä lainoihin liittyen muistiotositteella kirjattavat kirjanpidon kirjaukset pl. perinnän kirjaukset". Tekstin tarkennuksella ei esitetä muutosta muistiotositteiden hyväksymisoikeuksiin. Ne hyväksyy rahoitussuunnittelija ja varahyväksyjinä toimivat rahoituspäällikkö, talousjohtaja, laskentapäällikkö sekä johtava controller päätöksen 27.1.2025 § 27 mukaisesti.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Provincia Oy/ostoreskontra ja kirjanpito; konsernihallinto/controlleripalvelut,
rahoitussuunnittelija, talousjohtaja, laskentapäällikkö

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

267

Lausunto valtiovarainministeriölle kuntien peruspalvelujen valtionosuuden vähennyksen kohdistamisesta

3187/03.00.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, p. 050 358 6502

Controller Katja Markkola, p. 050 383 6456

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan valtiovarainministeriölle perusteluosassa esitetyn lausunnon.

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kuntalain (410/2015) 38–39 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan taloutta, vastaa kunnan taloudenhoidosta, huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja valvoo kunnan etua. Lahden kaupungin hallintosäännön 31 § mukaan valtion pyytämät lausunnot antaa kaupungin kannalta yleisen tai laajan merkityksen omaavissa asioissa kaupunginhallitus.

Valtiovarainministeriö on 7.7.2025 pyytänyt lausuntoa kuntien peruspalvelujen valtionosuuden 75 miljoonan euron vähennyksen kohdistamisesta, joka on linjattu toteutettavaksi vähentämällä noin kaksi prosenttia kuntien peruspalvelujen valtionosuusrahoituksesta vuonna 2026. Linjauksen tavoitteena on, ettei vähennys kasvata kuntien välisiä suhteellisia eroja valtionosuuksissa eikä negatiivisia valtionosuuksia ja että lakisääteiset palvelut pystytään turvaamaan. Vastaavan suuruinen pysyvä säästö koko maan tasolla toteutettaisiin erikseen vuodesta 2027 alkaen niin, että se huomioidaan kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistuksen yhteydessä.

Valtiovarainministeriön muistion (7.7.2025) mukaan vähennys olisi mahdollista toteuttaa myös vakiintuneella tavalla, eli alentamalla valtionosuusprosenttia. Säästön toteuttamisen vakiintuneella tavalla voitaisiin katsoa tukevan valtionosuusjärjestelmän perusperiaatteita, joita ovat laskennallisuus, ennakoitavuus ja läpinäkyvyys. Tällöin asukaskohtainen vähennys olisi jokaisessa kunnassa 13,38 euroa/asukas.

Kunnan saaman valtionosuuden kytkeytymistä voimakkaasti sote-uudistukseen on arvosteltu, joten vähennyksen kohdistaminen erityisesti niihin kuntiin, joiden valtionosuutta sote-erät nyt korottavat, saattaa tästä näkökulmasta muistion mukaan olla perusteltua ja siten myös lisätä vähennyksen hyväksyttävyyttä.

Noin kahden prosentin vähennys Lahden kaupungin vuoden 2026 valtionosuudesta on noin 1,7 miljoonaa euroa. Jos vähennys toteutettaisiin alentamalla valtionosuusprosenttia, vähennys olisi Lahdelle noin 1,6 miljoonaa euroa.

Lahden kaupungin lausunto:

Lahden kaupunki katsoo, että hallituksen ensimmäinen tavoite kuntien välisen suhteellisten erojen kasvun estämisestä toteutuu käyttämällä esitettyä linjausta. Myös toinen tavoite negatiivisten valtionosuuksien kasvun estämisestä toteutuu. Lahden kaupunki ei kuitenkaan näe hallituksen tavoitteissa selkeää perustetta sille,

että yksittäisen valtionosuusleikkauksen perusteen kannattaisi poiketa valtionosuusjärjestelmän keskeisistä peruseriaatteista. Yksittäisellä valtionosuuksien leikkauksella ei kuitenkaan pystytä korjaamaan mahdollisia valtionosuusjärjestelmän epäkohtia.

Sote-erät ovat perusteltu osa valtionosuuksia. Sote-uudistuksen myötä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneet kustannukset ja tulot olivat tasapainossa koko maan tasolla, mutta kuntakohtaisesti niiden erot olivat varsin suuria. Tämän epäsuhtaan tasapainottamiseksi valtionosuuslakiin sisältyy niin sanottu muutosrajoitin, jonka perusteella kunnan valtionosuutta lisätään tai vähennetään, jos kunnalta hyvinvointialueelle siirtynyt tulo ei vastaa hyvinvointialueelle siirtynyttä kustannusta. Nämä tasauserät muodostavat monessa kunnassa merkittävän osan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. Valtionosuusvähennyksen tai sen toteuttamislinjauksen tavoitteena ei ole ollut poistaa tai muuttaa näitä tasauseriä, joten sen käyttäminen perusteena on Lahden kaupungin näkemyksen mukaan aiheetonta.

Kuntien valtionosuuksien vähentäminen 75 miljoonalla eurolla ei tue periaatetta varmistaa lakisääteisten palvelujen turvaamista. Vaikka esimerkiksi hallituksen perusopetuksen uudistuksiin liittyvät päätökset lisäävät laskennallisesti kuntien tuloja ja menoja yhtä paljon, samaan aikaan toteutettavat valtionosuuksien leikkaukset heikentävät kuntien mahdollisuuksia turvata lakisääteisten palvelujen tuottamismahdollisuudet. Lapsille ja nuorille annettavat palvelut ovat suurin osa kunnan toiminnasta ja taloudesta, joten ehdotettu valtionosuusleikkaus aiheuttaisi säästöjä näiden palvelujen tuottamiseen.

Lahden kaupungin näkemyksen mukaan yksittäisen valtionosuusleikkauksen perusteen ei tule poiketa valtionosuusjärjestelmän keskeisistä peruseriaatteista eikä Lahden kaupunki näin ollen kannata esitettyä tapaa 75 miljoonan euron

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

vähennyksen kohdistamiseen. Valtionosuusjärjestelmä tulee tarkastella ja uudistaa kokonaisuudessaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Talouspalvelut, lausunto toimitetaan valtiovarainministeriöön 29.8.2025 mennessä lausuntopalvelun (www.lausuntopalvelu.fi) kautta.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

268

Opetus- ja kulttuuriministeriö, valtiosuudet vuonna 2025

3981/02.02.00.09/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, p. 050 383 6502

Controller Katja Markkola, p. 050 383 6456

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää tyytyä opetus- ja kulttuuriministeriön päätökseen
31.7.2025 opetus- ja kulttuuritoimen valtiosuuksista vuodelle 2025.

Perusteluosa

Kuntalain (410/2015) 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan taloutta ja 39 §:n mukaan vastaa sen taloudenhoidosta ja myös huolehtii sen sisäisestä valvonnasta ja valvoo kunnan etua. Julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan (Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 1/2024) kohdan 4.2 mukaan kunnanhallitus myös, yhdessä muiden tilivelvollisten kanssa, vastaa valtiosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuudesta.

Kaupunginhallitukselle tuotiin 24.3.2025 osana sisäistä valvontaa ja kunnan edunvalvontaa käsittelyyn opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) päätös kunnalle

myönnettyistä valtionosuuksista. Kaupunginhallitus päätti 24.3.2025 § 98 hakea oikaisua valtionosuuspäätökseen em. päätöksen perusteluissa esitetyn mukaisesti.

OKM on tehnyt oikaisuvaatimuksen ja tietojen tarkastelun perusteella 31.7.2025 uuden päätöksen opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille myönnettävästä valtionosuudesta, jolla se myöntää Lahden kaupungille valtionosuutta 491 507 euroa. Päätös korvaa kokonaisuudessaan 30.12.2024 tehdyn päätöksen.

Peruste	OKM:n päätös 30.12.2024	OKM:n päätös 31.7.2025	Muutos
Myönnetty valtionosuus	36 323 931	36 333 707	+9 776
Kunnan omarahoitusosuus, lukiokoulutus	-12 132 060	-12 132 060	
Kunnan omarahoitusosuus, ammattillinen koulutus	-23 710 140	-23 710 140	
Yhteensä	481 731	491 507	+9 776

OKM:n valtionosuutta yksityiskohtaisesti avaavat laskelmat ovat saatavilla:

<https://vos.oph.fi/rap/>

OKM:n uudessa päätöksessä on huomioitu oikaisuvaatimuksessa esitetty perusopetuksen tutkintoon valmentavan koulutuksen suoritemäärän korjaus, jonka vaikutus valtionosuuteen on +9 776 euroa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: konsernipalvelut/talousspalvelut, sivistyksen palvelualue: Tiina Granqvist, Virve Jämsén, Erika Kähkönen

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Liitteet

- 1 Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös 31.7.2025 opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille
- 3 myönnettävästä valtionosuudesta vuodelle 2025

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

269

Hallintosäännön muuttaminen KV

5613/00.01.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

juristi Anu Valtavaara, p. 044 482 6809

kehittämispäällikkö Lotta Mikkola, p. 040 841 3382

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen mukaisen hallintosäännön.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Hallintosääntöön esitettävät lisäykset ja muutokset ovat näkyvissä kokousasian liitteessä "Hallintosääntömuutosten koonti". Hyväksyttävä hallintosääntö (ns. puhdas versio) on kokonaisuudessaan asian liitteenä.

Toimivalta mikroliikennelupa-asioissa

Liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) uuden 2 a luvun mukainen mikroliikennelupamenettely on tässä kokouksessa esitetty otettavan käyttöön Lahdessa 1.tammikuuta 2026. Kyseessä on uusi toimivaltakokonaisuus, jonka ei voida katsoa sisältyvän hallintosäännössä nykyisellään määrättyihin asiakokonaisuuksiin. Kuntalain 14 §:n mukaan kunnan yleistä päätösvaltaa käyttää valtuusto. Päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto ole siirtänyt toimivaltaansa muille viranomaisille. Koska mikroliikennelupamenettelyssä kyse on hallinnon järjestämiseen liittyvästä, operatiivisen toiminnasta, on tarkoituksenmukaista siirtää niihin liittyvä toimivalta kaupunkiympäristölautakunnalle ja viranhaltijoille. Hallintosäännön kaupunkiympäristön palvelualueen toimivaltataulukon kohtaan "Liikenteen yleinen järjestely" ehdotetaan seuraavia lisäyksiä:

Kaupunkiympäristölautakunta päättää mikroliikennelupien yleisistä lupaehdoista sekä mahdollisesta käsittelymaksusta liikenteen palveluista annetun lain 18 e §:n nojalla. Lautakunta vastaa myös luvan peruuttamisesta, mikäli ehtojen rikkominen on olennaista ja luvanhaltija ei ole noudattanut viranhaltijan kehotusta korjata puutteet.

Viranhaltijalle annetaan toimivalta myöntää mikroliikennelupa hakemuksesta palveluntarjoajalle. Lisäksi viranhaltija voi tehdä vähäisiä muutoksia lupaehdoin, kuten tarkennuksia aluerajauksiin. Mikäli luvanhaltija ei noudata lupaehdoja, viranhaltija voi antaa huomautuksen ja kehottaa korjaamaan puutteet asetetussa määräajassa liikennepalvelulain 18 f §:n mukaisesti.

Mikäli valtuusto hyväksyy hallintosääntömuutoksen, kaupunkiympäristölautakunta päättää lupaehdoista syksyn 2025 aikana, ja niiden mukaiset mikroliikenneluvat myönnetään viranhaltijoiden toimesta 1. tammikuuta 2026 alkaen.

Vammaisneuvoston kokoonpanon muuttaminen

Hallintosäännön yleisten määräysten 8 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vammaisneuvoston jäseniltä ei enää edellytetä rakennusten suunnitteluun perehtynyttä jäsentä. Sen sijaan rakentamisasiantuntija kutsutaan tarvittaessa neuvoston kokouksiin asiantuntijaroolissa. Vammaisneuvoston jäsenmäärä pysyy samana.

Muutos vastaa käytännössä jo noudatettua toimintatapaa, jossa vammaisneuvosto hyödyntää asiantuntijaosaamista kuulemalla heitä kokouksissaan. Vammaisneuvoston jäsenten valinnasta tulee tarkoituksenmukaisempaa ja edustuksellisempaa, kun rakentamissuunnitteluosaamista koskeva jäsenvaatimus ei kavenna valittavaksi muuten soveltuvien henkilöiden joukkoa. Tarvittava rakentamisaaminen säilyy neuvoston käytettävissä, mutta sen rooli eriytetään edustuksellisesta jäsenyydestä, mikä selkeyttää toimielimen tehtävää ja tukee kuntalain mukaista osallisuutta.

Sivistyksen palvelualueen erillissääntöjä koskevat muutokset

Sivistyspalveluiden toimintasääntö päivitettiin vastaamaan uutta organisaatorakennetta sivistyslautakunnan päätöksellä 15.5.2025 § 57. Hallintosääntö tulee päivittää nykyisen organisaatorakenteen mukaiseksi. Toimivalta säilyy muutoksessa samoilla viranhaltijoilla, joilla se on ollut ennen organisaatiomuutosta.

Perusopetuslakia on uudistettu 1.8.2025 alkaen ja hallintosääntöä tulee päivittää voimassa olevan lain mukaisesti. Perusopetuslain uudistukset koskevat oppimisen ja koulunkäynnin tukea esi- ja perusopetuksessa. Uudistuksen keskeisenä tarkoituksena on vahvistaa varhaisia ja ennaltaehkäiseviä tuen muotoja. Hallintosääntöpäivityksillä päivitetään päätöksenteon kohteet uudistetun lainsäädännön mukaisiksi ja annetaan viranhaltijalle toimivalta tehdä päätökset

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

perusopetuslakiin lisätyn luvun 4 a mukaisista asioista, jotka koskevat oppimisen ja koulunkäynnin tukea ja perusopetuksen oppimäärästä poikkeamista.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

kh: kv

kv: säädöskokoelma

Liitteet

- 14 Hallintosääntömuutosten koonti
- 15 Hyväksyttävä hallintosääntö (KH 25.8.2025, KV 1.9.2025)

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

270

Kasvusopimus kaupungin ja datakeskusoperaattorin välillä

3634/00.05.02.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinvoimajohtaja Elina Laavi, p. 040 708 2121

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden kaupungin, DayOne-datakeskusoperaattori Digitalland Services (FI) Oy:n, Lahti Energian, Koulutuskeskus Salpauksen ja Ladecin välisen kasvusopimuksen. Sopimus edistää Lahden seudun elinvoimaa, hiilineutraaliustavoitteita ja osaamiskosysteemin kehittämistä datakeskusinvestoinnin yhteydessä.

Samassa yhteydessä kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.

Perusteluosa

DayOne-brändillä toimiva Digitalland Services (FI) Oy suunnittelee merkittävää 1,2 miljardin euron datakeskusinvestointia Lahteen. Osana yhtiön valmistautumista investoinnin toteutukseen on neuvoteltu yhteisen kasvusopimuksen laatimisesta. Kasvusopimus määrittelee yhteistyön tavoitteet, antaa sille suunnitelman sekä

toimintamallit Lahden kaupungin, LADECin, Lahti Energian, Salpauksen ja DayOnen välillä. Sopimuksen tavoitteena on muun muassa:

- edistää Lahden hiilineutraaliustavoitetta vuoteen 2028 mennessä,
- tukea DayOnen datakeskushankkeen sujuvaa etenemistä,
- mahdollistaa paikallisten yritysten osallistuminen hankkeeseen,
- kehittää hukkalämmön hyödyntämiskäytäntöjä,
- vahvistaa alueellista ICT- ja kiertotalousosaamista,
- edistää oppilaitosyhteistyötä ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (RDI).

DayOne sitoutuu lahjoittamaan LUT-yliopistolle 2 miljoonaa euroa ja LAB-ammattikorkeakoululle 0,5 miljoonaa euroa vuosina 2025–2029. Lahjoitukset tukevat uuden fysiikan kandidaattiohjelman käynnistämistä ja tki-toiminnan kehittämistä. Lisäksi DayOne tarjoaa muun muassa opiskelijaprojekteja, harjoittelupaikkoja ja vierailumahdollisuuksia oppilaitoksille.

Yhteistyön etenemistä valvoo kaupunginjohtajan johtama ohjausryhmä, ja sopimuksen toteutusta tukevat työryhmät, jotka keskittyvät kiertotalouteen, hukkalämmön hyödyntämiseen ja oppilaitosyhteistyöhön.

Vaikutukset

Kasvusopimus varmistaa osaltaan kaupungin keskeisen ympäristötavoitteen toteutumisen hiilineutraalisuuden osalta.

Sopimus antaa edellytykset kasvattaa alueen yrityksiin kohdistuvaa kysyntää. Rakennusaikaisen kysynnän kohdistamiseksi seudun yrityksiin kehitysyritys Ladec kokoaa rakennusvaiheen yritystarjoomaa investoijan hyödynnettäväksi. Varsinaisen toiminnan aikaiset materiaalivirrat antavat edellytykset kiertotalousliiketoiminnan

kehittämislle. Hukkalämmön ratkaisu voi myös tukea yritystoiminnan kasvua alueella.

Huomattava lahjoitus korkeakoulutukselle tulee osaltaan vahvistamaan korkeakoulutuksen asemaa ja kasvua Lahdessa sekä varmistamaan osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta.

Hankkeella on erittäin myönteiset vaikutukset seudun työllisyystilanteeseen, jota varmistamaan työllisyyspalveluissa on käynnistetty toimenpiteet osaajien työllistymisen tukemiseksi. Datakeskuksen toiminnan käynnistyessä työllisyysvaikutus on tärkeä ja kohdistuu erityisesti ict-alan osaajiin sekä tukipalveluissa toimiviin ammattilaisiin.

Tausta

Digitalland Services (FI) Oy (DayOne) on kansainvälinen datakeskusoperaattori, jonka pääkonttori sijaitsee Singaporessa. Lahteen suunniteltu datakeskus on osa yhtiön strategista laajentumista Euroopassa. Kasvusopimus on ehdollinen DayOnen investoinnin toteutumiselle.

Sopimus kattaa laaja-alaisesti kaupungin toimintaa, joten päätösvalta asiassa on kaupunginhallituksella.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: DayOne-datakeskusoperaattori Digitalland Services Oy, Lahti Energia, Koulutuskeskus Salpaus ja Ladec. Tiedoksi valmistelija.

Liitteet

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

16 Growth Partnership Agreement final

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

271

Asemakaavan muutosehdotus A-2901 Paavola, Paavolan päiväkotiki ja ympäristö, sekä siihen liittyvä tonttijaon muutosehdotus M-25-57 KV

171/10.02.01.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

kaavoitusarkkitehti Heidi Kontulainen p. 044 416 3816

tonttijaon osalta maanmittausinsinööri Eija Eskelinen p. 040 833 8675

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2901 sekä siihen liittyvän tonttijaon muutosehdotuksen M-25-57.”

Perusteluosa

Lahden keskustaan lukeutuva suunnittelualue on laajuudeltaan 1,0942 ha ja kohde sijaitsee noin kilometrin päässä kauppatorista. Kaava-alue rajautuu Saimaankadun liikenteelliseen pääväylään, Mustankallion harjuun ja puistoalueeseen, sekä Paavolan urheilukenttään. Kaupunki omistaa kaikki kolme kaava-alueen tonttia ja kaava laaditaan kaupungin aloitteesta.

Työn tavoitteena on mahdollistaa uuden muuntojoustavan päiväkodin rakentaminen puretun päiväkodin paikalle, sekä tutkia parhaat

uudelleenkäyttömahdollisuudet kahdelle naapuritontille, sillä niillä olemassaolevat rakennukset ovat jääneet kaupungille tarpeettomiksi.

Asemakaavan muutoksella Työmiehenkatu 1 -tontin rakennusmääräykset tarkistetaan niin, että ne palvelevat mahdollisimman hyvin uuden muuntojoustavan päiväkodin sijoittamista vanhan paikalle. Kaavamuutoksen myötä tontille voidaan sijoittaa päiväkotia, yhteisöllistä- tai palveluasumista, tai näiden yhdistelmä.

Saimaankatu 23 tontille muodostuu kerrostalojen korttelialue, ja tontin luoteiskulmasta erotetaan uusi yleinen alue: Elokadun ja Saimaankadun kulmaan muodostuu Elopuistikko-niminen puisto. Kaavamuutoksen myötä Saimaankatu 23 entiselle liikerakentamisen tontille voidaan toteuttaa monipuolisesti asumista: kaavaratkaisussa sallitaan tavanomaisen asumisen lisäksi opiskelija-asuminen, yhteisöllinen asuminen sekä palveluasuminen, ja kivijalkakerrokseen voidaan lisäksi sijoittaa 10 % liikealaa.

Mattilanmäenpolku 5:ssä tontilla mahdollistetaan enintään kaksiasuntoisen asuinpientalon rakentaminen entisen aluehälytyskeskuksen paikalle, kun kaavamuutoksella tontin käyttötarkoitus muuttuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten korttelialueesta AP-tontiksi.

Lahden kaupunkistrategian 2022 mukaisesti kaava mahdollistaa kestävästä kaupunkirakenteesta ja kasvun, sekä mahdollistaa terveelliset ja turvalliset oppimisen ja kasvun ympäristöt.

Kaava edistää vuoden 2023 kärkihanketta 1. Hiilineutraali Lahti tukemalla kestävästä liikkumisesta ja hiilineutraalia rakentamista.

Vaikutusten arviointi

Kaavamuutoksen myötä Työmiehenkatu 1 tontin rakennusoikeutta lisätään noin 1800 k-m² ja sallittu kerrosluku kasvaa yhdestä kolmeen. Saimaankatu 23 tontilla rakennusoikeus puolestaan pienenee noin kolmanneksella (entisestä 3000 k-m²:stä

2035 k-m²:iin), ja tontin koko pienenee 219 m² uuden puistoalueen erottamisen myötä. Saimaankatu 23:ssa sallittu kerrosluku kuitenkin nousee kaavamuutoksen myötä kolmesta viiteen. Mattilanmäenpolku 5 tontilla rakennusoikeus putoaa noin puoleen entisestä (aiemmasta 500 k-m²:stä 250 k-m²:iin).

Kaavamuutos mahdollistaa muuntojoustavat keskusta-alueen hoivapalvelut, jotka ovat saavutettavissa joukkoliikennettä käyttäen sekä kävellen tai pyöräillen. Kaavan mahdollistama opiskelija-asumisen toteuttaminen monipuolistaa väestön ikärakennetta alueella ja lisää Lahden vetovoimaa opiskelijakaupunkina.

Mattilanmäenpolulle muodostuva uusi pientalotontti mahdollistaa kaupunkirakenteen tiivistämisen, sekä paikallisesti arvokkaan vanhan haulitehtaan ympäristön täydennysrakentamisen kulttuurihistorialliseen ympäristöön sopivalla tavalla.

Uusi yleinen puistoalue ja runsaat istutettavat alueet kaikilla tonteilla auttavat hulevesien hallinnassa: asfalttivoittoinen alava Paavola on kaupunkitulvien riskialuetta ja yleiskaavassa määritelty hulevesien käsittelyn kehityskohteeksi. Määräyksillä kaupunkivihreän lisäämisestä, melusteiden ja rakennusten arkkitehtonisesta laadusta sekä jalankulkijan mittakaavan huomioimisesta toteutetaan kaupunkikuvallisesti parempaa ympäristöä ja lisätään asukkaiden viihtyisyyttä Paavolassa.

Tarkempi vaikutusten arviointi on selostettu kaavaselostuksen kohdassa 5.4.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu 01.03.2023 julkaistussa kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 09.01.2024 ja luonnosvaiheen kuuleminen on pidetty 28.03.–11.04.2025. Luonnosvaiheen kuulemisen aikana saatiin 8 kpl lausuntoja ja yksi mielipide. Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Lahti Energia Sähköverkko Oy ja Lahden kaupungin vammaisneuvosto totesivat, ettei heillä ole lausuttavaa kaavasta. Museo ja keskusta-alueen kumppanuuspöytä jättivät lausunnot, jotka eivät antaneet aihetta tarkistaa kaavaa.

Lahden ympäristöterveys, ympäristöpalvelut ja ympäristövalvonta, sekä rakennusvalvonta huomauttivat lausunnossaan, että tulisi vielä tutkia päiväkodin kääntämistä ja sijoittamista niin, että rakennusmassa itsessään suojaisi jo piha- aluetta Saimaankadun meluhaitalta. Tätä oli kaavatyössä aluksi myös tutkittu, mutta tontille suoritettun rakennettavuusselvityksen mukaan maanalaiset vanhat perustuspaalut vaikeuttavat paikoin rakennuksen sijoittelua. Kaavassa nämä lausunnot on kuitenkin huomioitu niin, että salliva rakennusala mahdollistaa rakennuksen sijoittamisen myös lähemmäs Saimaankatua. Rakennuksen lopullinen sijoituspaikka tulee tutkittavaksi rakennussuunnitteluvaiheessa.

Hämeen ELY-keskus ja kaupungin rakennusvalvonta nostivat lausunnoissaan esiin kaavan suuret kaupunkikuvalliset vaikutukset. Lausunnoissa toivottiin laajempaa tonttien rakentamismahdollisuuksien tutkimista ja enemmän ohjausta kaupunkikuvallisesta näkökulmasta. Lausuntojen johdosta AP- ja AKO-tonttien käytettävyyttä on tutkittu 3D-mallintaen, ja tehty muutoksia pihojen jäsentelyyn ja rakennusalojen rajauksiin. Lisäksi rakennusvalvonnan lausunnon perusteella on tehty tarkennuksia mm. hulevesiratkaisuja, istutettavia alueita ja kerroslukumerkintöjä koskeviin määräyksiin.

Mm. ympäristövalvonnan lausunnossa ja kaava-alueen naapurissa sijaitsevan taloyhtiön jättämässä mielipiteessä korostettiin kaupunkivihreän tärkeyttä alueella. Mielipiteessä tuotiin esiin, että Saimaankatu 23:ssa ei nykyisin ole miltei lainkaan istutuksia, ja varsinkin Elokadun varressa ympäristö on karua. Paavolan alueen kokonaissuunnittelussa on lisäksi tunnistettu tarve kaupunginosan kokonaisvaltaisemmasta viherryttämisestä paremman asukasviihtyvyyden, luonnon monimuotoisuuden kohentamisen ja hulevesien hallinnan vuoksi. Taskupuistot on

kokonaissuunnittelussa todettu vartenotettavaksi ratkaisuksi edistää näitä tavoitteita jo valmiiksi tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristöstä. Lausuntojen, mielipiteen ja kokonaissuunnitelmatyön valossa kaavaan on lisätty uusi yleinen Elopuistikon puistoalue Elokadun ja Saimaankadun kulmaan.

Kaavamuuotosehdotuksesta saadut lausunnot ja muistutukset

Asemakaavan muuotosehdotus on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 5.6.–7.7.2025. Ehdotuksesta jätettiin kolme lausuntoa. Yhtään muistutusta ei jätetty. Lausunnot ja muistutukset ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä. Tiivistettynä lausuntojen sisältö kuului seuraavasti:

Lahden museot viittasi lausunnossaan luonnosvaiheessa jättämäänsä lausuntoon ja totesi, että edelleenkaan kaavaratkaisuun ei ole huomautettavaa arkeologisen tai rakennetun kulttuuriperinnön osalta.

Hämeen ELY-keskus kommentoi, että heidän luonnosvaiheessa esiin nostamansa asiat, kuten kaupunkikuvallisten vaikutusten arviointi ja havainneaineisto, on nyt huomioitu kaava-aineistossa.

Lahden kaupungin ympäristövalvonta ja ympäristöpalvelut puolestaan huomautti lausunnossaan kaavan melumääräysten arvoista: Lausunnon mukaan on tunnistettu, että jo kansalliset ohjearvot alittava melu aiheuttaa merkittävän osan melun terveyshaitoista. Terveellisen ympäristön takaamiseksi olisi hyvä tavoitella päiväkodin oleskelu- ja leikkipihoilla ohjearvoja alemmaa melutasoa niin, että päivämeluksi sallittaisiin korkeintaan 50 dB (nyt kaavaehdotuksessa esitetyn 55 dB:n sijaan).

Lahden museoiden ja ELY-keskuksen jättämät puoltavat lausunnot eivät anna aihetta tarkistaa kaavaratkaisua. Ympäristövalvonta ja ympäristöpalvelu -yksikön jättämän lausunnon sisältö on huomioitu, mutta harkinnan jälkeen kaavaan ei ole

tämän johdosta tehty muutoksia; Kaavoituksessa käytetään virallisia ohjearvoja (VNp 993/92), mutta mikään ei estä huomioimasta meluasiasia rakennus- ja pihasuunnittelussa näitä vähimmäisarvoja paremmin. 5 dB lain määrittelemää tasoa kireämpi kaavamääräys saattaisi kuitenkin tuottaa päiväkodin tontille paikoin epärealistisia vaatimuksia, tai merkittäviä vaikutuksia päiväkodin pihan melusuojausrakenteille.

Näin ollen kaavaehdotukseen ei ole tehty muutoksia ehdotusvaiheen nähtävilläolon jälkeen.

Tonttijako

Asemakaavan muutoksen yhteydessä tehdään tonttijaon muutos M-25-57.

Kaavan laatimisesta perittävät maksut

Asemakaavan muutos ei vaadi maankäyttösopimusta, eikä kaupungin aloitteesta laaditusta kaavasta peritä maksua.

Toimivallan peruste

Lahden kaupungin hallintosääntö 2025/15, Kaupunkiympäristön palvelualueen erillissääntöjen toimivaltataulukko: Kaavoitus, tonttijako ja kiinteistönmuodostus.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

KV: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY –keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti:
kuulutus Hämeen ELY -keskus,
kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,
kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,
kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Päätöshistoria

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 21.05.2025

§ 66

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää asettaa asemakaavan muutosehdotuksen A-2901 sekä tonttijaon muutosehdotuksen M-25-57 julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2901 sekä siihen liittyvän tonttijaon muutosehdotuksen M-25-57”.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

17 A-2901 Kaavaehdotuskartta

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

- 18 A-2901 Kaavaselostus ja seurantalomake KV
- 19 A-2901 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
- 20 A-2901 Luonnosvaiheen lausunnot
- 21 A-2901 Luonnosvaiheen mielipide
- 22 A-2901 Ehdotusvaiheen lausunnot
- 23 A-2901 Geotekninen suunnitteluraportti, Paavolan päiväkot
- 24 A-2901 Rakennettavuusselvityskartta, Paavolan päiväkot
- 25 A-2901 Tonttijakokartta M-25-57

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.08.2025

272

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan pöytäkirja 12.8.2025

Toimielinten pöytäkirjat ovat luettavissa kaupungin verkkosivuilla [Dynasty-verkkopalvelussa](#).

- Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän yhtymähallituksen pöytäkirja 12.8.2025
- Päijät-Hämeen maakuntahallituksen pöytäkirja 12.8.2025
- Ote pöytäkirjasta: elinvoima- ja hyvinvointilautakunta 12.8.2025 § 8
"Toteutettavat osallistuvan budjetoinnin hankkeet vuonna 2026"
- Kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 8.8.-
21.8.2025

Kaupunginhallitus
Esityslista

nro 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-